

Vuosi- kertomus

20 18

15.3.2019

Lähellä ja tukena

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus 2018.....	3
Edunvalvonta ja vaikuttamisviestintä vahvistavat omaishoitajien asemaa	6
Järjestötoiminta tukee paikallisyhdistyksiä ja toteuttaa edunvalvontaa	9
Omaishoidon ohjaus ja neuvonta jakaa tietoa ja ohjaa palveluiden pariin	13
Monikanavainen viestintä tekee omaishoitoa näkyväksi.....	15
OmaisOiva-toiminnalla hyvinvointia omaishoitajille.....	17
Lomilta voimavaroja ja virkistystä omaishoitajille.....	21
Jangsterit-hanke nuorten hoivaajien asialla.....	23
Kuppi nurin -hanke tukee omaishoitoperheitä, joissa päihtet ovat osa arkea	26
Suomen omaishoidon verkosto kokoaa yhteen omaishoidon toimijat.....	28
Liitteet.....	30

Hallituksen toimintakertomus 2018

Omaishoitajaliitto tähtää omaishoitajien aseman ja heitä tukevien palveluiden parantamiseen sekä omaishoitajien jaksamisen tukemiseen. Tavoitteen saavuttamiseksi liitto tekee vaikuttamistyötä sekä tukee paikallisyhdistyksiä ja omaishoitajia monin tavoin. Liitolla on 70 paikallisyhdistystä, joista kaksi on valtakunnallista. Yhdistyksissä oli toimintavuoden lopussa yhteensä 12 515 jäsentä. Liitosta erosi vuoden aikana 1 540 henkilöä, mutta uusia jäseniä liittyi vastaavasti 1 602 henkilöä.

Suomessa on noin 46 000 sopimusomaishoitajaa, mutta noin 350 000 henkilöä on pääasiallisessa auttamisvastuussa apua ja tukea tarvitsevasta läheisestään. Toimintavuoden teema oli Näe, huomaa, kuule, jolla haluttiin tuoda esiin omaishoidon monimuotoisuutta: omaishoitotilanteet vaihtelevat ja niihin tulee vastata yksilöllisesti. Alaikäisten hoivan tarpeet ovat erilaisia kuin ikääntyvien. Toisaalta itse alaikäiset hoivaajat tarvitset erityistä tukea. Keskeisiä alueita ovat myös etähoivan ja maahanmuuttajien kysymykset. Omaishoitoon liittyy myös haastavia ulottuvuuksia kuten haitallista päihteiden käyttöä ja kaltoinkohtelua. Näitäkin teemoja liitto nostaa esiin ja edistää toimia niiden ehkäisemiseksi.

Toimintavuonna 2018 hallitus käynnisti strategian päivityksen. Laajassa yhdistysten ja sidosryhmien kanssa toteutetussa päivitysprosessissa linjattiin edunvalvonnan tavoitteita, suunniteltiin keinoja vahvistaa liittoa ja paikallisyhdistyksiä - omaishoitoyhteisöä - sekä tarkennettiin yhdistysten vapaaehtois pohjaisten tukitoimien asemoitumista muuttuvassa toimintaympäristössä. Strategia esitetään hyväksyttäväksi liiton kevätkokouksessa 2019.

Sote-valmistelu näkyi vahvasti liiton vaikuttamistyössä

Laajan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen (sote-uudistus) ja maakunta-uudistuksen valmistelu leimasi liiton edunvalvontaa valtakunnallisesti ja alueellisesti. Liitto jätti useita kannanottoja ja tiedotteita. Keskeistä oli liiton vaikuttaminen omaishoitajien aseman parantamiseksi kymmenissä eri organisaatioissa sekä työ- ja suunnitteluryhmissä valtakunnallisesti ja alueellisesti. Viestintä tuotti neljä numeroa Lähellä-lehteä painettuna ja verkkolehtenä. Pop up -kahvilakampanjointi näkyi toukokuussa 16 paikallisyhdistyksen kanssa.

Liiton puhelinneuvonta vastasi 694 yhteydenottoon. Liitto organisoivat viisi valtakunnallista järjestötapahtumaa, joihin osallistui yli 500 henkilöä, ja 59 alueellista tilaisuutta tai koulutusta yhdistystoimijoiden tueksi ja omaishoitajille. Liiton aluetiimi konsultoi yhdistystoimijoita 57 käynnillä ja 335 etäohjauksella puhelimitse tai skypellä.

OmaisOiva-hanke koordinoi 31 yhdistyksen OmaisOiva toimintaa, ja järjesti OmaisOiva-työntekijöille ja verkkokurssina omaisille 28 tilaisuutta, joihin osallistui 460 henkilöä. Yhdistysten OmaisOiva-toiminnoissa oli toimintavuonna yli 57 000 osallistujakertaa. Erityisryhmien lomatoiminta yhteistyössä Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n kanssa tarjosi virkistystä 540 omaishoitajalle ja heidän perheenjäsenelleen 27 eri lomalla. Nuorten hoivaajien ja omaishoitoperheiden haitallisen päihteiden käytön erityiskysymyksiin pureuduttiin erillishankkeissa.

Hallinto ja talous raamittavat toimintaa

Hallitus piti yhdeksän kokousta, joista kaksi oli sähköpostikokousta. Työvaliokunta kokoontui kaksi kertaa. Kevätkokous oli 11.4. Helsingissä. Siihen osallistui seitsemän valtuutettua edustajaa. Syyskokous oli 11.10. Kuopiossa. Siihen osallistui 34 valtuutettua edustajaa. Liitossa tehtiin 18,9 henkilötyövuotta. Toimintavuotta sävyttivät useat avainhenkilömuutokset: toiminnanjohtaja, kehittämisspäällikkö ja tiedottaja vaihtuivat.

Liiton Helsingin, Tampereen ja Raahen aluetoimipisteiden työterveyshuoltosopimukset olivat Terveystalo Oy:llä. Kuopion ja Salon työterveyshuoltosopimukset olivat Mehiläinen Oy:llä. Vuodesta 2019 alkaen liiton aluetoimipisteiden työterveyshuoltosopimukset keskitettiin Terveystalo Oy:lle.

Liiton talous oli ylijäämäinen 92 241,57 euroa vuonna 2018. Taseen loppusumma oli 577 723,68 euroa. Nostetut STEA-avustukset olivat yhteensä 1 532 106,75 euroa, josta maksettiin edelleen paikallisyhdistyksille 66 700 euroa. Ylijäämää selittää Orion Oyj:ltä saatu tukisumma ja henkilöstövaihdosten aiheuttamat suunniteltua pienemmät henkilöstökulut. Liitto sai 5381,07 euroa valtionavusta koulutuksiin Opintotoiminnan Keskusliitto ry:n ylläpitämältä Sivikseltä.

Omassa varainhankinnassa merkittävin tuottoerä syntyi jäsenmaksuista, jonka nettotuotto liitolle oli 150 738,64 euroa. Avustusten ja oman varainhankinnan ohella liitto sai oman toiminnan tuottoina lähinnä koulutustapahtumatuottoja 31 759,74 euroa ja Lähellä-lehden ilmoitusmyyntituottoja 29 000 euroa. Yritysyhteistyö Orion Oyj:n kanssa tuotti 43 720,60 euroa. (Orion Oyj lahjoitti itse ja avusti saamaan muilta yrityksiltä lahjoituksia.) Yritysyhteistyösopimus Essity Oy:n kanssa tuotti niin ikään liitolle tuottoja. Liitolla oli myös pienimuotoista tuotemyyntiä

Toimintakulut olivat yhteensä 1 695 423,71 euroa (1 776 930,78 euroa vuonna 2017). Keskeisin kuluerä oli henkilöstökulut 1 121 280,78 euroa 66,1 % toimintakuluista, (60,3 % vuonna 2017). Muut merkittävät kuluerät olivat majoitus- ja ruokailukulut tapahtumissa sekä matkakulut. Kuviossa yksi olevista graafeista voi tarkastella tulo-rahoituksen ja eri avustusten jakautumista toimintavuonna. Liitetaulukossa on kuvattu liiton taloutta ja eritelty STEA-avustuksia liitolle vuonna 2017 ja 2018.

Omaishoitajaliiton keskustoimiston hallintaan oikeuttavat osakkeet ovat liiton omistuksessa. Niitä vastaan käytössä on kaksi toimistohuoneistoa Kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 105:ssä. Liitto on saanut investointiavustusta toimistohuoneistojen hankintoihin. Avustuksia koskevat palautusehdot vuoteen 2024 ja 2026 saakka. Osakkeiden markkina-arvo on 260 000 euroa ja kirjanpitoarvo on 170 309,92 euroa. Liiton aluetoimistot ovat vuokratiloissa.

Liiton tulee monipuolistaa rahoitustaan ja tehostaa omaa varainhankintaansa. Toimintavuonna 2018 tulo-rahoituksesta 82,6 % oli Veikkauksen voittovaroista jaettavia STEA-avustuksia. Loppuvuodesta liiton medioissa lisättiin lahjoitusten pyytämistä, mukaan lukien testamenttilahjoitukset. Myös yrityskumppanuuksia tulisi saada lisää.

Muuttuva toimintaympäristö

Seuraavalle eduskuntakaudelle siirtynyt sote-uudistus vaikuttaa edelleen voimakkaasti liiton ja sen paikallisyhdistysten toimintaan. Työmme kohde - omaishoitajien aseman parantaminen ja tukeminen - asemoituvat palvelurakenteessa uudella tavalla. Vaikka kunnat jäisivät tulevaisuudessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kumppaniksi, tulee edunvalvonnan kohde ja yhteistyökumppani olemaan laajempi alueellinen toimija, joka vastaa kansalaisten sote-palveluista. Paikallisyhdistysten ja liiton toiminnan avustusrahoituksen turvaaminen vaatii toimia.

Ikääntyvien ihmisten määrän nopea kasvu seuraavalla vuosikymmenellä edellyttää yhteiskunnassa paitsi lisää hoivapalveluita myös uudenlaisia ratkaisuja hoivan tuottamiseen. Niin ikään perheiden ja läheisten vastuu tulee kasvamaan. Omaishoitajaliitto vaikuttaa sote-palveluiden saatavuuteen ja laatuun. Lisäksi liitto tarjoaa paikallisyhdistyksineen vapaaehtoistoimintaan perustuvaa vertaistukea, jonka avulla omaishoitajat pystyvät laadukkaasti ja pidempään jatkamaan omaishoitajina. Järjestönä tarjoamme ratkaisuja hoivan haasteeseen.

Omaishoitajaliiton edellytetään ajavan aktiivisesti omaishoitajien aseman parantamiseksi tähtääviä toimenpiteitä, kuten esimerkiksi omaishoidon tuen valtakunnallisten kriteerien säätämistä ja palkkiotason nostoa sekä verotuksen kohtuullistamista. Lisäksi liiton odotetaan vaikuttavan muun muassa sosiaali- ja terveydenhuoltoon koskevaan moninaiseen substanssilainsäädäntöön ja koulutuspolitiikkaan, jotta omaishoidon kysymykset saadaan syvällisemmin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten koulutussisältöihin.

Lähivuosien merkittävä haaste hoivan järjestämisessä on työkäisten ja ei-sopimuksellisten omaishoitajien tukeminen. Omaishoitotilannetta ei voi useinkaan valita, mutta siihen pitää voida itse vaikuttaa, miten sitoutuu omaishoittoon. Työkäiset omaishoitajat tarvitsevat paitsi joustoja, myös taloudellisen turvan ryhtyessään omaishoittoon, koska omaishoito edellyttää monissa omaishoitotilanteissa työstä poissaoloja. Ratkaisuja tulee hakea yhdessä niin asennetasolla työnantajien kanssa kuin laajemmin rakenteellisesti viranomaisten ja työmarkkinaosapuolten kanssa.

Lähimmän 1-3 vuoden aikana liiton toiminta näyttäytyy perusrahoituksen näkökulmasta viime vuosien kaltaisena. Toiminnan volyyymiä ja taloutta voivat kasvattaa mahdolliset kehittämishankkeet, joita liitto hakee IT-infran kehittämiseen (lähinnä jäsenrekisteri) ja työkäisten tukemisen kehittämiseen vuodesta 2020 lähtien. Pidemmällä aikavälillä rahapelaamisen toimintaympäristö ja siihen vaikuttava lainsäädäntö sekä Veikkaus Oy:n tuottokehitys luovat reunaehdoja liiton toiminnalle. Riippuvuus STEA-rahoituksesta on riski, ja siksi rahoituksen monipuolistaminen välttämätöntä. Toiminnan tarkoituksen näkökulmasta tehtäväkenttä laajenee, sillä omaishoitajien määrä kasvaa ja tarve omaishoittoon tulee näkymään yhteiskuntapolitiikassa.

Edunvalvonta ja vaikuttamisviestintä vahvistavat omaishoitajien asemaa

Edunvalvonnan ja vaikuttamisviestinnän tavoitteena on

- edistää omaishoitajien juridisen aseman parantamista ja vaikuttaa omaishoitoon koskevaan lainsäädäntöön
- tukea omaishoidon kehittämistä eri tasoilla: kansallisesti ja alueellisesti sekä kansainvälisesti
- viestiä omaishoidon hyvistä käytännöistä ja kehittämistä vaativista toimista
- tuoda esiin omaishoidon monimuotoisuutta ja erityiskysymyksiä.

Toimintavuonna 2018 liiton edunvalvonta kietoutui pitkälti sote- ja maakuntauudistuksiin. Liitto oli mukana Suomen hallituksen Kehitetään ikääntyvien kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa (I & O) -kärkihankkeessa. Toiminnanjohtaja Marja Tuomi/Sari-Minna Tervonen ja kehittämisspäällikkö Merja Kaivolainen osallistuivat hankkeen ohjausryhmyöskentelyyn ja hankkeen alaisen omais- ja perhehoidon jaoston kärkihankkeen tuloksia ja omaishoidon tilaa arvioineen raportin tuottamiseen¹.

Liitto jätti toimintavuonna lainsäädäntöön liittyen neljä kannanottoa, joista kolme koski eri tavoin sote- ja maakuntauudistusta. Lisäksi liitto antoi kannanoton asiakas- ja potilaslakiesitykseen. Liiton kehittämisspäällikkö Merja Kaivolainen oli kuultavana valinnanvapauslainsäädäntöön liittyen toukokuussa sosiaali- ja terveysvaliokunnassa. Kehittämisspäällikkö Merja Kaivolainen ja hallituksen jäsen Yrjö Mattila toimivat liiton edustajina sosiaali- ja terveysministeriön asiakas- ja potilaslakia uudistavassa työryhmässä.

Liitto koordinoi eduskunnan omaishoidon tukiryhmän toimintaa. Tukiryhmään kuuluu kahdeksan kansanedustajaa. Liitto koordinoi tukiryhmän tapaamista joulukuussa koskien lasten omaishoidon kysymyksiä. Mukana oli Kainuun erityislasten omaishoidon ErinOmainen -kehittämishanke, joka oli I & O -kärkihankkeen osahanke.

Lisäksi liitto oli mukana alueellisen ja paikallisen tason vaikuttamisessa. Liitto jätti alueellisessa vaikuttamistyössä ja yhdessä paikallisyhdistysten kanssa useita kannanottoja koskien kuntatason omaishoidon tilanteita.

Kannanotot puuttuvat epäkohtiin

Lokakuussa pidetty syyskokous jätti joukkotiedotusvälineille tiedotteen. Siinä esitettiin omaishoitajien huoli kuntien omaishoitoon kohdistuvista säästöistä. Lisäksi liitto kirjelmöi Hämeenlinnan seudun omaishoitajat ry:n syyskokoukselle jätetyn aloitteen perusteella Kelaan, sosiaali- ja terveysministeriöön, liikenne- ja viestintäministeriöön sekä Kuntaliittoon koskien viranomaisten järjestämässä taksikuljetuksissa kilpailutusten jälkeen esiintyneitä ongelmia vammaisille ja pitkäaikaissairaille henkilöille.

Vaikuttamista kansallisella ja kansainvälisellä tasolla

Liitto vaikuttaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisen sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAn toimintaan, jonka tehtävänä on antaa ministeriölle lausuntoja avustustoiminnan yleisistä linjauksista ja strategisista suuntaviivoista. Neuvottelukunta myös kehittää ja arvioi avustuspoliittikkaa ja järjestötoimintaa. Liiton toiminnanjohtaja Sari-Minna Tervonen on neuvottelukunnan varsinainen jäsen.

¹ Omais- ja perhehoidon kehitys vuosina 2015–2018. Päätelmät ja suositukset jatkotoimenpiteiksi. STM Raportteja ja muistioita 61/2018.

Liitto toi omaishoidon kysymyksiä esiin Kansaneläkelaitoksen neuvottelukunnan työskentelyssä. Liiton toiminnanjohtaja on neuvottelukunnan jäsen.

Kansainvälisellä tasolla liitto vaikutti Euroopan tason Eurocarers-järjestössä, jonka hallituksen jäsenenä ja varapuheenjohtajan toimi aiempi toiminnanjohtaja Marja Tuomi 21.3. saakka ja toiminnanjohtaja Sari-Minna Tervonen 26.6. lähtien, varapuheenjohtajana syyskuusta lähtien. Toiminnanjohtaja osallistui Eurocarersin vuosikokoukseen ja seminaariin kesäkuussa Brysselissä ja neljään Eurocarersin hallituksen kokoukseen, joista yksi pidettiin puhelinkokouksena ja kaksi fyysisenä kokouksena Brysselissä.

Toiminnanjohtaja osallistui marraskuussa Euroopan parlamentissa järjestettyyn vaikuttamistapahtumaan, jossa julkistettiin Eurocarersin omaishoidon strategia, johon myös liiton päivitettävä strategia kytkeytyy. Eurooppalaisten omaishoitajajärjestöjen ja verkostojen tavoitteena on saada EU-tason omaishoidon strategia, joka edelleen johtaisi kansallisiin omaishoitostrategioihin EU-maissa. Toiminnanjohtaja Sari-Minna Tervonen tapasi myös Euroopan parlamentin jäsen Sirpa Pietikäisen, joka vaikuttaa myös Eurocarersin Parlamentissa toimivan meppi-intressiryhmän puheenjohtajistossa.

Loppuvuonna liitto nimesi luottamushenkilöedustajat Eurocarersin tutkijatyöryhmään (hallituksen jäsen, TtM Tarja Välimäki) ja vaikuttamistyöryhmään (liiton yksi perustajajäsen, aiempi hallituksen jäsen OTL, VTT Yrjö Mattila). Tavoitteena on, että Suomi on vahvemmin mukana Eurocarersiin liittyvissä tutkimushankkeissa ja että liitto osallistuu syvällisemmin Eurocarersin vaikuttamistyön Euroopan tasolla.

Liitto on jäsenenä myös kansainvälisessä International Alliance of Carers Organisations (IACO), jonka vuosikokouksessa liittoa edusti koordinaattori Malla Heino toukokuussa Lontoossa.

Vaikuttaminen päättäjiin ja eduskuntavaaliehdokkaisiin

Toiminnanjohtaja tapasi elokuussa peruspalveluministeri Annika Saarikon, jonka kanssa keskusteltiin omaishoidon kysymyksistä ja jo aiemmin Omaishoitajaliiton esittämästä ehdotuksesta koskien omaishoidon esiin nostamista Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella vuonna 2019.

Liiton hallitus hyväksyi syyskuussa vaalitavoitteet, joista tuotettiin loppuvuonna myös vaalikone avattavaksi alkuvuonna 2019 vaalivaikuttamisen työkaluksi. Liiton toiminnanjohtaja ja kehittämisspäällikkö tapasivat loppuvuonna ja alkuvuodesta 2019 eduskuntapuolueiden edustajia, joiden kanssa käytiin läpi vaalitavoitteita. Liiton tiedottaja toimitti Lähellä-lehteen artikkelin, joka pohjautuu puolueiden vastauksiin omaishoidon kehittämisestä osana hallitusohjelmaa tulevalle eduskuntakaudella vuosina 2019-2022.

Verkosto- ja järjestöyhteistyö

Valtakunnallisella tasolla liitto oli mukana monenlaisessa järjestöyhteistyössä. Liitto välitti omaishoitajien tuen tarpeita ja liiton asiantuntijuutta seuraavissa hankeryhmissä ja organisaatioissa

- Ikänsitutiutin Ikäopisto
- Epilepsialiiton Mahdollistajat-hanke
- Finfamin Mielelön mahdollisuus -hanke
- Kehitysvammaisten Palvelusäätiön lyhytaikashoidon yhteistyöryhmä
- Muistiliiton muistiohjelmatyössä ja vapaaehtoistoiminnan-hanke
- Perhehoitoliiton ikäihmisten ja erityisryhmien perhehoito -yhteistyö
- Reumaliiton kokemustoimintaverkosto
- Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön erityisryhmien turvallisuus OTE -hanke
- Miina Sillanpää Säätiön Kuu kiurusta kesään -luontohanke
- Vanhustyön keskusliitto omaishoitovalmennusyhteistyö
- Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiön MUKANA-verkosto
- Kansaneläkelaitoksen ja THL:n järjestöyhteistyöryhmä.

Vuoden lopussa Omaishoitajaliitto liittyi Kansalaisareenan jäseneksi tavoitteena kehittää vapaaehtoistoimintaa ja vaikuttaa vapaaehtoistoiminnan edellytyksiin.

Alueellisen tason vaikuttamistyöstä on raportoitu luvussa Valtakunnallinen ja alueellinen järjestöyhteistyö.

Jäsenyydet

Liitto on jäsen Suomen sosiaali- ja terveys SOSTE ry:ssä ja Opintotoiminnan keskusliitto ry:ssä. Työntajana liitto kuuluu Hyvinvointialan liitto ry:hyn. Liitto kuuluu myös Aikakauslehtien Liitto ry:hyn.

Resurssit

Liiton toiminnanjohtaja vastasi liiton asiantuntijoiden kanssa edunvalvonnasta. Vaikuttamisviestintään osallistuvat myös viestinnän kaksi toimihenkilöä. Edunvalvonnan ja vaikuttamisviestinnän kulut katettiin yleisavustuksella ja omalla varainhankinnalla.

Järjestötoiminta tukee paikallisyhdistyksiä ja toteuttaa edunvalvontaa

Valtakunnallisen ja alueellisen järjestötoiminnan tavoitteina on

- luoda edellytyksiä ja tukea yhdistyskentän toiminnalle
- osallistua ja vaikuttaa alueelliseen keskusteluun ja päätöksentekoon ja tehdä omaishoitoa näkyväksi
- kehittää ja levittää omaishoitoperheiden tukimuotoja yhteistyössä paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa.

Valtakunnallinen järjestötyö näkyy tapahtumissa

Vuoden 2018 teemana oli Näe, huomaa, kuule. Teema viittaa siihen, että omaishoitoa ja sen monimuotoisuutta ei tunnisteta. Teema otettiin huomioon koulutuksissa, tapahtumissa ja toiminnassa.

Liitto toteutti omaishoitajille, paikallisyhdistyksille ja sidosryhmille suunnattuja valtakunnallisia seminaareja, joiden sisällöt liittyivät edunvalvontaan ja omaishoidon tunnettuuden lisäämiseen ja monimuotoisuuden ymmärryksen vahvistamiseen.

Omaishoitajaliiton järjestöpäivät pidettiin Kuopiossa 11.-12.10. Mukana oli 38 paikallisyhdistystä. Päivien teemana oli Yhdistystoimijoiden hyvinvointi – eväitä reppuun. Paikallisyhdistysten edustajat kokoontuivat liiton sääntömääräiseen syyskokoukseen ennen järjestöpäivien alkamista. Paikallisyhdistysten toimijat saivat tietoa yhdistystoiminnan avustamisesta ja tulevaisuudesta sekä sote- ja maakuntauudistuksen kysymyksistä omaishoidon näkökulmasta. Lisäksi keskusteltiin hyvinvoinnin merkityksestä yhdistystoiminnassa ja haettiin keinoja jaksamisesta huolehtimiseen. Päivien yhteishenki oli hyvää ja palaute positiivista.

Paikallisyhdistykset (16) järjestivät Pop up -kahviloita omaishoitajille eri puolilla maata kansainvälisenä ravintolapäivänä 19.5. Yhdistystoimijat muodostivat halutessaan muun muassa yhteisen välittämisen ketjun toritapahtumissa ja omaishoitajien hyväksi järjestettiin erilaisia leikkimielisiä tempauksia. Liitto oli mukana koordinoimassa tapahtumakampanjaa ja tiedottamassa siitä.

Omaishoitajien valtakunnallinen kirkkopyhä oli 25.11. Valtakunnallista omaishoitajien viikkoa vietettiin viikolla 48, jolloin liitto järjesti myös valtakunnallisen juhlatapahtuman Oulussa 28.11. Yhdistyksille tuotettiin niiden seurakuntayhteistyötä ja omaishoitajien kirkkopyhää varten suunnattu Näe, huomaa, kuule -materiaali ja yhdistysten järjestämistä tapahtumista tiedotettiin liiton viestintäkanavilla. Viikosta tehtiin mediatiedote, jossa nostettiin yhdistysten tapahtumia ja Näe, huomaa, kuule -teemalla omaishoidon monimuotoisuutta. Liiton toimihenkilöitä oli mukana erilaisissa viikon tapahtumissa, joita paikallisyhdistykset järjestivät eri puolilla maata. 34 yhdistystä ilmoitti 178 erilaisesta valtakunnallisen viikon tapahtumasta liiton verkkosivuilla.

Valtakunnalliset seminaarit ja tapahtumat listattu taulukossa yksi.

Valtakunnalliset seminaarit ja tapahtumat sekä osallistujamäärät vuonna 2018	
Tapahtuma	Osallistujamäärä (ilmoittautuneet)
Omaishoitajaliiton järjestöpäivät 11.-12.10. Kuopio	173
Kuinka lakia luetaan -seminaari, 31.10. Tampere	88
Näe, huomaa, kuule -seminaari 20.4. Salo	52
Näe, huomaa, kuule -seminaari 25.10. Turku	62
Pop up -kahvilapäivä 19.5. eri puolilla maata	
Valtakunnallisen omaishoitajaviikon juhla 28.11. Oulu	140

Taulukko 1. Valtakunnalliset seminaarit ja tapahtumat sekä osallistujamäärät vuonna 2018.

Aluetyö lähellä paikallisyhdistyksiä

Liiton 70 paikallisyhdistystä ovat hyvin erilaisia kooltaan ja toiminnaltaan. Paikallisyhdistysten toiminta ja hanketyö edellyttävät liiton tukea, muun muassa uusien toimintamuotojen kehittämistä yhdistysten kanssa. Toimintavuonna 34 paikallisyhdistystä toimi lähes vapaaehtoisvoimin ja 36 yhdistyksellä oli yksi tai useampi STEAN kehittämishanke. Yhteensä yhdistyksissä oli 48 hanketta. Yleisavustusta sai kaksi yhdistystä.

Yhdistysten toiminnan tueksi tuotettiin ja päivitettiin erilaisia materiaaleja, kuten AlueAvain-esite ja omaishoitoviikon Näe, huomaa, kuule -materiaali yhdistysten seurakuntayhteistyötä varten. Lisäksi yhdistysten toimintaa tuetettiin erilaisilla koulutusaineistoilla sekä ohjauksen ja neuvonnan materiaaleilla. Optima-verkkoalustalle koottiin yhdistysten käyttöön AlueVerkkoon aluetyön aineistoja ja yhdistystoiminnan työvälineitä. Lisäksi käytettiin Webropol-kyselyohjelmistoa arvioinnin ja seurannan työkaluna. Kaikista koulutuksista kerättiin osallistujapalautteet.

Aluetyön kehittämiskohteina ovat toiminnan katvealueet eli alueet, joilla ei ole omaishoitajayhdistystoimintaa. Ne syntyvät esimerkiksi pitkien välimatkojen vuoksi tai yhdistysten toimintaresurssien vähäisyydestä. Aluetyö ei kuitenkaan koskaan vastaa paikallisyhdistysten toimintasisällöistä.

Paikallisyhdistykset arvioivat syksyllä 2018 tehdyssä liiton strategiakyselyssä edunvalvonnan, paikallisyhdistysten tukemisen ja neuvonnan tärkeimmiksi liiton toiminnan muodoiksi.

Paikallisyhdistyksille viestittiin ajankohtaisista asioista yhdistystiedotteella kuusi kertaa.

Aluetyö kouluttaa, työskentelee sidosryhmien kanssa ja ohjaa yhdistyksiä

Paikallisyhdistysten tukemiseen kuului luottamus- ja toimihenkilöiden sekä aktiivitoimijoiden järjestöllisten valmiuksien vahvistamista, ohjauksellisia tapaamisia ja hanketoiminnan ideointia. Paikallisyhdistyksille järjestettiin 14 AlueAvain-koulutuspäivää, joihin osallistui 310 henkilöä. Koulutusten aiheina olivat esimerkiksi vaikuttamis- ja vapaaehtoistoiminta, yhteistyö ja verkostoituminen, toimijoiden työhyvinvointi ja omaishoidon moninaisuus. Koulutukset tarjosivat mahdollisuuden paikallisyhdistysten kokemustiedon ja hyvien käytäntöjen jakamiseen. AlueAvain-koulutuksiin voivat osallistua myös Suomen omaishoidon verkoston jäsenjärjestöjen paikallistoimijat.

AlueAvain-koulutuksiin osallistuneiden palautteen mukaan koulutukset koettiin hyödyllisiksi (58 % täysin samaa mieltä, 38 % melko samaa mieltä). Työskentelytapaa pidettiin onnistuneena (47 % täysin samaa mieltä, 48 % melko samaa mieltä). 60 % osallistujista antoi arvosanan hyvä ja 34 % arvosanan melko hyvä AlueAvain-koulutukselle.

Hankepoliklinikatyöskentelyä toteutettiin tilaisuuksissa liiton aluetoimistopaikkakunnilla tai ohjausessioina AlueAvain-koulutusten yhteydessä. Yksittäisiä yhdistysten ohjauskäyntejä oli edellisvuosia vähemmän ja niissä hyödynnettiin entistä enemmän verkkoyhteyksiä (Skype). Jokaisessa yhdistyksessä tai alueellisessa yhdistysten ryhmässä (2-4 yhdistystä) toteutetaan joka toinen vuosi jokin koulutuksellinen kokonaisuus tai ohjaustilaisuus. Aluevastaavat tekivät yhteensä 57 yhdistyskäyntiä 38 eri yhdistykseen.

Paikallisyhdistyksiä tuettiin myös yhteistyössä liiton Omaisoiva-toiminnan ja erityisryhmille suunnatun lomatoiminnan kanssa toteuttamalla Pop up -kahvilakampanja paikallisyhdistysten kanssa 19.5.2018 eri paikkakunnilla, Oivaltava-päivät 5.-6.6. Oulussa sekä omaishoitoon liittyvä valtakunnallinen vapaaehtoistoiminnan teemapäivä 7.11. Joensuussa.

Alueilla toteutetut koulutukset, yhteistyö kuntien ja sidosryhmien kanssa ja yhdistyskonsultointi vuonna 2018						
Toiminto	Osallistujamäärä	Lukumäärä	Etelä	Itä	Länsi	Pohjoinen
AlueAvain-koulutukset	130	14	4	7	3	5
Maakuntapäivät	550	7	2	1	2	2
Muut koulutukset/ tapahtumat		38	9	7	2	20
Sote-työryhmät/muutos-agenttitapaamiset		30	15	0	5	10
Ohjaus-/tukiryhmät, työkokoukset		57	22	10	17	8
Yhdistyskäynnit		57	19	7	13	18
Yhdistysten puhelinneuvonta		335	100	120	120	15

Taulukko 2. Alueilla toteutetut koulutukset, yhteistyö kuntien ja sidosryhmien kanssa ja yhdistyskonsultointi vuonna 2018.

Alueellinen vaikuttamistoiminta toteutui edunvalvonnassa, tiedotuksessa, ohjauksessa ja koulutuksissa. Erilaiset seminaarit ja tapahtumat olivat tärkeä osa vaikuttamistoimintaa. Taulukossa kaksi on listattu alueellisen toiminnan keskeiset tapahtumat jaotellen niitä myös alueittain.

Aluevastaavat pitivät alustuksia ja puheenvuoroja omaishoidosta mm. kuntoutuskursseilla, muistihoitajakoulutuksissa sekä yhteistyötapahtumissa esim. verkostojärjestöjen kanssa. Lisäksi osallistuttiin tarvittaessa sekä paikallisille että valtakunnallisille messuille. Paikallisyhdistysten ja muiden yhteistyötahojen kanssa järjestettiin mm. paikallisia Näe, huomaa, kuule -tilaisuuksia.

Alueellista verkostotyötä ja maakunnallista vaikuttamista

Liiton aluevastaavat verkostoituivat ja osallistuivat aktiivisesti myös sote- ja maakuntauudistusta valmisteleviin omaishoidon työryhmiin alueillaan ja vaikuttivat esimerkiksi erilaisten omaishoidon hankkeiden ohjaus- ja tukiryhmissä.

Aluetyö aloitti uutena toimintana omaishoidon maakuntapäivät, joita toteutettiin seitsemässä maakunnassa yhteistyössä sote-toimijoiden (mm. muutosagentit) sekä muiden sidosryhmien kanssa. Tavoitteena oli saattaa omaishoidon järjestöt, sidosryhmät sekä maakunnan sote-toimijat yhteen, jotta omaishoidon teemat tulevat asiakaslähtöisesti huomioiduksi sote-uudistuksessa.

Vuoden 2018 maakuntapäivillä korostuivat omaishoitokysymykset ja maakunnalliset kokeilut I & O - kärkihankkeessa, verkostotyö, ideoiden ja hyvien käytäntöjen esittely ja levittäminen. Omaishoidon maakuntapäivä järjestettiin Keski-Pohjanmaalla, Kanta-Hämeessä, Satakunnassa, Pohjois-Pohjanmaalla, Pirkanmaalla, Pohjois-Karjalassa ja Uudellamaalla. Maakuntapäiville osallistui yhteensä 550 osallistujaa.

Maakuntapäivät tavoittivat hyvin erilaisia omaishoidon toimijoita. Palautteen antaneista osallistujista (N=205) 38 % oli kuntatoimijoita, liiton ja paikallisyhdistysten edustajia 25,5 %, omaishoitajia 17,5 % ja muita järjestötoimijoita 15 %. Tilaisuuksia pidettiin hyödyllisinä (54 % täysin ja 41 % melko samaa mieltä). Osallistujista kokonaisarvioksi 61 % antoi hyvän ja 35 % melko hyvän.

Resurssit

Valtakunnalliseen järjestötyöhön osallistuvat osaltaan kaikki liiton toimihenkilöt, vaikka päävastuu tapahtumista oli järjestöpäälliköllä ja aluetiimillä.

Aluetyötä toteutti järjestöpäällikkö, neljä aluevastaavaa (Länsi-Suomen aluevastaava toimi myös aluekoordinaattorina) ja vapaaehtoistoiminnan vastaava. Itä-Suomen aluetoimisto on Kuopiossa, Etelä-Suomen aluetoimisto Salossa, Länsi-Suomen aluetoimisto Tampereella ja Pohjois-Suomen aluetoimisto Raahessa.

Valtakunnallisen ja alueellisen järjestötoiminnan kulut katettiin yleisavustuksella ja omalla varainhankinnalla.

Omaishoidon ohjaus ja neuvonta jakaa tietoa ja ohjaa palveluiden pariin

Ohjauksen ja neuvonnan tavoitteena on

- antaa omaishoitajille ja heitä kohtaaville ammattilaisille ajantasaista tietoa omaishoitoon liittyvissä kysymyksissä.

Toimintavuoden aikana liitto tarjosi puhelinneuvontaa omaishoidon kysymyksissä valtakunnallisessa neuvontanumerossa neljänä päivänä viikossa kello 9-15. Omaishoitajia ohjattiin hoitamaan asiaansa eteenpäin sekä hakemaan jaksamista tukevia palveluja ja tukea. Toimintavuonna liiton neuvontaan soitettiin 724 kertaa, joista 694 ehdittiin vastata. Puheluiden kesto oli 4 268 minuuttia eli runsaat 71 tuntia. Puhelut kestivät keskimäärin 10-15 minuuttia, pisimmillään yli tunnin. Pieni osa puheluista vaatii lisäksi asioiden erillisselvittämistä, vaikka tavoite on hoitaa asia puheluna aikana.

Suurin osa neuvontapuheluista tuli omaishoitajilta

Omaishoidon neuvonnan seurantakyselyn mukaan (arviointijakso marraskuussa 2018) neuvonnasta yhdeksän kymmenestä tapahtui puhelimitse ja loput sähköpostilla. Noin puolet neuvonnasta tapahtui puhelinneuvontanumeroon ja puolet liiton muihin puhelinnumeroihin.

Neuvontaan yhteyttä ottivat

- omaishoitajat tai läheiset (64 %)
- järjestötoimijat (26 %)
- viranomaiset esim. kunnista (4 %).

Yhteydenottajat hoitivat

- puolisoa (56 %)
- erityislapsia (21 %)
- omia vanhempia (21 %)

Hoidon syynä oli

- fyysinen vamma tai sairaus (28 %)
- muistisairaus (21 %)
- ikääntyminen (18 %)
- kehitysvammaisuus (12 %)
- mielenterveyden ongelmat (3 %)
- päihteet (3 %).

Soittaneet omaiset olivat

- sopimusomaishoitajia (49 %)
- sopimuksettomia omaishoitajia (35 %).

Puhelut koskivat

- omaishoidon tuen kriteereitä, niiden muuttumista ja hakemista (38 %)
- palveluita (16 %)
- omaishoidon vapaata (14 %)
- jaksamista (14 %)
- kohtelua (12 %).

Puhelinneuvonnan vaikutusta on vaikea arvioida. Vaikka neuvonta olisi asianmukaista, ajan tasaista ja tietoon perustuvaa, lopputulos ei välttämättä ole sitä, mitä neuvonnan asiakas haluaisi kuulla. Iso merkitys on neuvontaan osallistuvien empaattisella kuuntelemisella ja yhteydenottajan tukemisella. Vaikka neuvonnan avulla päästäisiin hyvään lopputulokseen (esim. hakemaan omaishoidon tukea onnistuneesti), tietoa siitä ei tule takaisin neuvontaan.

Ohjausta ja neuvontaa antaville liiton työntekijöille koostettiin neuvontamateriaalia omaishoidon tuen keskeisistä kysymyksistä. Lisäksi tehtiin ohjeistusta vaikeista puhelutilanteista.

Puhelinneuvonnan lisäksi ohjausta ja neuvontaa annettiin sähköpostitse, tilaisuuksissa ja nettisivujen palautelinkin sekä verkon kautta esimerkiksi yhteistyössä yhteistyötahojen kanssa webinaareissa tai koulutustilaisuuksissa. Toimintavuoden lopulla aloitettiin neuvonnan chat-palvelun suunnittelu. Palvelu otetaan käyttöön vuonna 2019.

Liitto on julkaissut palveluopasta (viimeisin opas 2017 - 2018), jossa on tietoa omaishoitoperheiden oikeuksista ja mahdollisuuksista saada tukea. Palveluopas on saatavana myös sähköisenä liiton nettisivuilla. Sote-muutoksen myötä maakuntien palveluvalikoissa ja toimintatavoissa tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat myös palveluoppaan rakenteen uudelleentarkasteluun. Tämän vuoksi palveluopasta ei päivitetty vuonna 2018. Liiton nettisivuilla on myös kattavasti tietoa omaishoidon eri teemoista.

Liiton konsultoivaa lakimiestä käytettiin apuna ensisijaisesti ennakkotapauksissa ja valitusprosesseissa ylempiin oikeusasteisiin.

Resurssit

Puhelinneuvonnasta vastasi järjestöpäällikkö yhdessä aluevastaavien ja muiden liiton asiantuntijoiden kanssa. Neuvonnan kulut katettiin yleisavustuksella.

Monikanavainen viestintä tekee omaishoitoa näkyväksi

Liiton viestinnän tavoitteena on

- tukea strategisten tavoitteiden saavuttamista tekemällä näkyväksi liiton edunvalvonnan tavoitteita ja muuta liiton toimintaa vrt. kappale Edunvalvonta ja vaikuttamisviestintä
- välittää laajasti tietoa omaishoidosta ja siihen liittyvistä kysymyksistä
- rakentaa ja välittää positiivista kuvaa omaishoidosta ja sen tukemisen merkityksestä.

Viestinnän kanavia ovat Lähellä-lehti, verkkosivut ja some-kanavat. Liiton viestintä on monikanavaista ja eri kohderyhmille viestitään kulloinkin tarkoituksenmukaista kanavaa käyttäen.

Lähellä-lehti tavoittaa jäsenet ja Omaishoitotiedote ammattilaiset

Lähellä-lehti kertoo omaishoidon ajankohtaisista asioista ja piirtää kuvaa omaishoidosta henkilökuvien valossa. Lehti on myös tärkeä järjestöasioiden tiedonvälittäjä. Lehti julkaistaan sekä painettuna että sähköisenä näköisversiona. Lähellä-lehti jaetaan jäsenetuna henkilöjäsenille. Myös paikallisyhdistykset saavat Lähellä-lehteä jaettavakseen. Lehden sisällöstä vastaa toimitusneuvosto, joka kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Lehden kustannuksia katetaan ulkoistetulla ilmoitushankinnalla. Ilmoitusmyynnistä vastaa TJM-Systems Oy ja taitosta Faktor Oy.

Omaishoitajien parissa työskenteleviä ammattilaisia tavoitettiin neljästi vuodessa julkaistavalla sähköisellä Omaishoitotiedotteella, jossa on linkki Lähellä-verkkolehden ja ajankohtaista omaishoitoasiasiaa. Jakelulistalla on mm. Suomen omaishoidon verkoston, kuntien ja seurakuntien työntekijöitä, yhteistyökumppaneita ja muita sidosryhmiä. Omaishoitotiedote noudattaa Lähellä-lehden ilmestymisaikataulua. Vastaanottajia sähköpostilistalla oli noin 1 800.

Nettisivuilla laajasti sisältöä, somessa vinkkejä ja vertaisuutta

Liitto ylläpitää omaishoitajat.fi-verkkosivuja. Sivustolta saa tietoa omaishoitoon liittyvistä kysymyksistä ja lainsäädännöstä. Sivuston kautta saa tietoa myös järjestön laajasta ja monipuolisesta toiminnasta niin kansainvälisellä ja kansallisella kuin alueellisella ja paikallisella tasollakin. Sivuston kautta löytyvät kaikki paikallisyhdistykset. Sivuston tekninen toteutus on ostettu Web-veistäjä Oy:ltä.

Some-viestinnän tavoitteena on tehdä liittoa ja sen työtä positiivisella tavalla tunnetuksi omaishoitokentässä sekä tarjota neuvoja, vertaisuutta ja piristystäkin. Some-viestinnän tyyli on positiivinen, asiantunteva ja tukea tarjoava. Kohderyhmiä ovat omaishoitajat ja heidän läheisensä, omaishoidosta ammatillisesti tai muuten kiinnostuneet sekä liiton paikallisyhdistykset ja niiden henkilöjäsenet ja vapaaehtoiset.

Liiton some-sisältöjä ovat olleet mm. ajankohtaiset omaishoitoasiat, tapahtumatiedottaminen ja -uutisointi, Lähellä-lehden juttunostot, omaishoitajien tarinat ja piristyspostaukset. Ennakkosuunnittelun ja valmistelun avulla omaishoitoasiasiaa pidettiin monipuolisesti esillä some-uutisvirrassa koko vuoden.

Toimintavuonna jatkettiin liiton henkilöstön some-viestinnän osaamisen vahvistamista NOON Kollektiivin kanssa. Some-koulutuksia järjestettiin koko henkilökunnalle.

Painotuotteita liitolle ja yhdistyksille

Viestintä vastaa liiton esitteiden ja painettujen materiaalien tuotannosta ja ulkoasusta. Liiton nimenmuutoksesta Omaishoitajaliitoksi aiheutunut materiaalien nimenmuutospäivitys jatkui toimintavuonna. Lisäksi tuotettiin liiton ja hankkeiden esitteitä ja roll upeja liiton ja paikallisyhdistysten tarpeisiin.

Yhdistyksille tuotettiin liiton esitteistä myös painoaineistoja, jotta yhdistykset voivat omalla kustannuksellaan painattaa lisää aineistoja, mikäli yhdistysten materiaaliterve on liiton toimittamia määriä suurempi.

Mukana messuilla

Liitto osallistui Hyvä ikä -messuille 3.-4.10.2018 Helsingin messukeskuksessa. Liiton asian lisäksi kärkeä messuilla oli Kuppi nurin -hanke. Viestintä vastasi messujärjestelyistä.

Vuoden 2019 eduskuntavaaleihin liittyvä vaaliesitteiden ja vaalikoneen teko alkoi vuoden 2018 lopulla.

Painettu viestintä lukuina

- Lähellä-lehti, 4 numeroa. Painos 19 000 kpl, kolmoslehdestä Hyvä ikä -messuille 1000 kpl lisäpainos.
- Lomaopas jäsenille Lähellä-neloslehden liitteenä. Lomaoppaan painos 16 000 kpl.
- Omainen hoitajana -opassarjan jokaisesta seitsemästä oppaasta 500 kpl lisäpainos.

Sähköinen viestintä lukuina

- www.omaishoitajat.fi-nettisivuilla oli yli 113 000 käyntiä ja kävijöitä noin 74 000. Selkeästi eniten kävijät hakivat tietoa Omaishoidon tietopaketti -osiosta. Omaishoidon tuki -sivulla oli n. 38 000 sivun katselua ja Mitä on omaishoito? -sivulla n. 20 000 sivun katselua.
- Somekanavien seuraajamäärien kehitys oli nousujohteista toimintavuonna
 - Facebook n. 2000 -> 2944 tykkääjää
 - Twitter 200 -> 642 seuraajaa
 - Instagram 200 -> 819 seuraajaa
- Liiton paikallisyhdistyksille lähetettiin 6 yhdistystiedotetta.
- Omaishoitotiedotteita lähetettiin 4.
- STT Infon kautta 5 mediatiedotetta n. 250 valtakunnalliselle tiedotusvälineelle, lisäksi tarvittaessa käytettiin maakunnallista jakelua.

Resurssit

Viestinnästä vastaavat toiminnanjohtaja sekä viestintäpäällikkö ja tiedottaja (huhti-lokakuussa 2018 henkilömuutosten vuoksi 50 %) yhteistyössä liiton kaikkien työntekijöiden kanssa. Viestinnän kulut katetaan yleisavustuksella ja omalla varainhankinnalla, lähinnä ilmoitustuotoilla.

OmaisOiva-toiminnalla hyvinvointia omaishoitajille

OmaisOiva-toiminnan tavoitteena on

- tukea omaishoitajien hyvinvointia edistävän ja uupumista ennaltaehkäisevän järjestölähtöisen toiminnan toteutumista eri puolilla Suomea
- vahvistaa liiton paikallisyhdistysten valmiuksia tukea alueensa omaishoitajia.

OmaisOivan toimintamuotojen toteuttamisen tueksi Omaishoitajaliitto antoi OmaisOiva-toimintaan avustusta saaneille yhdistyksille ohjausta, tuotti materiaaleja ja toteutti 28 eri koulutustilaisuutta eri puolilla Suomea sekä verkossa. OivaRiihiä lukuun ottamatta koulutukset oli suunnattu kaikille liiton paikallisyhdistysten toimijoille ja vapaaehtoisille, ja osa myös muille omaishoidon kehittämisestä kiinnostuneille tahoille. Lisäksi liitto toteutti OmaisOiva-toiminnan valtakunnallista arviointia ja seurantaa.

Liiton koulutustavoitteena toimintavuodelle oli tukea yhdistyksien toimijuutta kasvattamalla vertaisryhmä- ja Ovet-ohjaajien määrää sekä antamalla lisäkoulutusta jo koulutetuille ohjaajille. Tavoitteet ylitettiin uusien ohjaajien osalta. Toimintavuoden aikana koulutettiin 32 uutta ryhmänohjaajaa (tavoite 25) ja 63 Ovet-ohjaajaa (tavoite 45). Ohjaajille lisäkoulutukseksi tarkoitettujen ohjaajapäivien ja teemakoulutuksien osallistujatavoite ei täyttynyt. Koulutuksiin osallistui 32 ohjaajaa (tavoite 50). Yksi ohjaajapäivä jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

OmaisOivaan avustusta saavat yhdistykset osallistuivat aktiivisesti eri koulutuksiin sekä OmaisOiva-toiminnan kehittämisen tueksi toteutettuihin OivaRiihi-kehittämisspäiviin. Vuosittaisille Oivaltava-päiville kokoontui 56 osallistujaa 26 yhdistyksestä hakemaan oivalluksia sopimuksettomien omaishoitajien tavoittamiseen ja tukemiseen. Myös omaishoitajille kohdennetut eOvet-kurssit saavuttivat tavoitteeksi asetetun 30 omaishoitajan osallistujamäärän. Varsinkin erityislasten vanhemmille suunnattu kurssi oli kysytty. Liiton toteuttamat koulutukset koettiin hyödyllisinä. OmaisOiva järjesti yhteensä 28 koulutusta, joista 10 oli kaksipäiväistä koulutusta ja kaksi kuukauden kestävää verkkokoulutusta (eOvet). Koulutuksista ja niihin osallistuneiden määristä erittely taulukossa kolme.

Liiton OmaisOiva-toiminnan koulutukset, osallistujamäärät ja osallistujien kokema hyödyllisyys vuonna 2018				
Koulutukset	kpl	Osallistujat	Osallistujien kokema hyödyllisyys, asteikolla 1-5	Koulutusten ajankohdat ja paikkakunnat
OivaRiihet	5	106	4,3	17.1. Helsinki + alueelliset OivaRiihet 17.8. Espoo, 29.8. Rovaniemi, 4.9. Jyväskylä ja 28.9. Tampere
Oivaltava-päivät	1	56	4,4	5.-6.6. Oulu
Vertaisryhmän ohjaaja-koulutukset	3	32	4,7	25.-26.4. Lappeenranta, 25.-26.9. Kemi ja 14.-15.11. Tampere
Ohjaaja-päivät	1	10	4,8	22.3. Vaasa, toinen koulutus peruuntui
Ovet-ohjaaja-kurssit	4	63	4,8	6.-7.2. Levi, 15.-16.5. Helsinki, 19.-20.9. Jyväskylä ja 21.-22.11. Turku
eOvet	2	34	4,4	26.2.-26.3. (erityislusten vanhemmat), 3.9.-1.10. (kaikille avoin)
Skype-teematurinat	6	90	x	20.4. tietosuoja, 25.5. mielenterveys, 24.8. Ovet-valmennus, 14.9. AK-jatkohakemus, 19.10. päihteet ja 16.11. vapaaehtoistoiminta
VO-teemakoulutus	2	22	4,8	22.5. Kuopio (Katse huomiseen) 11.9. Helsinki (erityislusten vanhemmat)
Vapaaehtoispäivä	1	47	4,7	7.11. Joensuu
Osallistumiskertoja yhteensä		460		

Taulukko 3. Liiton OmaisOiva-toiminnan koulutukset, osallistujamäärät ja osallistujien kokema hyödyllisyys vuonna 2018.

OmaisOiva oli järjestämässä kolmea AlueAvain-koulutusta yhdessä aluetyön kanssa. Lisäksi yhteistyössä koordinoitiin Pop up -kahvilapäivää, jossa oli mukana 16 yhdistystä eri puolilta Suomea.

Liiton tavoitteena oli antaa koulutusten lisäksi riittävästi ohjausta ja tukea yhdistyksien OmaisOiva-toiminnan toteuttamiseksi ja kehittämiseksi. 31 yhdistyksestä yhdeksän arvioi liiton antaman tuen erittäin hyväksi, 19 riittäväksi ja kolme arvioi tuen kohtalaiseksi. Liiton OmaisOiva-työntekijät antoivat ohjausta ja neuvontaa yhdistyksille puhelimitse, sähköpostilla, Optimassa, yhdistyskäynneillä ja Skype-videoneuvotteluvälinein.

Optiman työtilojen (OivaVerkko, ryhmänohjaajan Putiikki ja Ovet-järjestäjän kansio) ylläpito, seuranta ja kehittäminen kuuluvat OmaisOivan työntekijöiden vastuulle. Työtilojen sivuilla käytiin seuraavasti

- OivaVerkossa 2737 kertaa
- Ovet-järjestäjän kansiossa 1068 kertaa
- Ryhmänohjaajan putiikissa 706 kirjautumiskertaa.

OivaVerkon keskustelupalstalla vuoden aikaan oli 39 eri aiheisiin liittyvää keskustelua. Optimassa olevat sisällöt koettiin hyvänä, mutta itse alustaa pidettiin sekavana ja haasteellisena käyttöympäristönä.

Vuosikyselyn perusteella yhdistykset tarvitsevat liitolta erilaisia materiaaleja OmaisOiva-toiminnan tueksi. Toimintavuoden aikana liiton toteuttamat videot oli koettu hyvänä tukena ja onnistumisena yhdistyksien

palautteissa. Yhdistysten toiminnan tueksi tuotettiin neljä ammattilaisen toteuttamaa videota: OmaisOiva-toiminnasta kaksi yleisvideota, Ovet-valmennusta esittelevä video sekä vapaaehtoistoimintaa markkinoiva video. Vastaavanlaiselle toimintaa tukevalle materiaalille on tarvetta ja kysyntää myös jatkossa.

Liiton OmaisOivan toimintasuunnitelmasta jäi toteutumatta toimintavuonna: a) yksi ohjaajapäivä vähäisen osallistujamäärän vuoksi, b) mentoroinnin koulutukset, koska yhdistyksillä vaikeus löytää mentoreita, minkä vuoksi mentorointi ei käynnistynyt uusissa yhdistyksissä, c) vapaaehtoistoiminnan materiaalit (esitteet) yhdistyksiensä vapaaehtoistoiminnan tueksi, siirtyi toteutettavaksi vuonna 2019.

Yhdistysten OmaisOiva-toiminnan tavoitteet toteutuivat hyvin

OmaisOiva-yhdistykset tarjosivat toimintavuoden aikana osallistumismahdollisuuksia ja tukea lähellä omaishoitoperheitä eri puolilla Suomea. Vuonna 2018 OmaisOiva-toimintaa oli 223 kunnan alueella ja 31 paikallisyhdistyksessä.

Valtakunnallisen OmaisOiva-toiminnan tavoitteeksi toimintavuodelle asetettu osallistujamäärä yli 40 000 osallistujaa ja vähintään 10 % lisäys edellisen vuoden kävijämäärään toteutui, kuten taulukosta 4 käy ilmi. Valtakunnalliseksi tavoitteeksi asetettiin myös OmaisOiva-toimintaan osallistuvien vapaaehtoisten määrän lisääntyminen edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2017 oli toiminnassa 647 vapaaehtoista ja vuoden 2018 toiminnassa 699, joten kasvua vapaaehtoisten määrässä oli 8 %.

OmaisOiva-toiminnan tarkoituksena on omaishoitajien hyvinvoinnin edistäminen ja uupumisen ennaltaehkäisy. Osallistujien antamien palautteiden ja arviointien (ryhmätoiminta N=1815, Ovet-valmennus N=585 ja OivaHetki N=170) perusteella toiminta on vastannut tarkoitustaan.

Ryhmätoiminnassa 95 % on kokenut voimavarojensa lisääntyneen, 89 % saaneensa tarpeellista tietoa omaishoitajuuden tueksi ja 94 % intoa huolehtia omasta hyvinvoinnista. Ovet-valmennukseen osallistujat ovat kokeneet saaneensa keinoja arvioida omia voimavaroja (92 %), tarpeellista tietoa omaishoitajuuden tueksi (99 %) ja intoa huolehtia omasta hyvinvoinnista (95 %). OivaHetki-toiminnassa voimavarojen lisääntyneen koki 86 % ja tarpeellista tietoa omaishoitajuuden tueksi saaneensa 84 %. Toimintavuodelle asetettu tavoitetaso 80 % ylittyi kaikissa toimintamuodoissa ja kysymyksissä, joissa kysyttiin omaishoitajien kokemaa muutosta ja antia toimintaan osallistumisesta.

Liiton paikallisyhdistysten toteuttaman OmaisOiva-toiminnan osallistujamäärät ja kehitys vuosina 2014-2018						
	Ovet- valmennus®*	Ohjattu ryhmätoiminta*	Matalan kynnyksen kioski- ja kahvila- toiminnot**	OivaHetki- toiminta* (tilastointi vuodesta 2018 alkaen)	Yhteensä	Avustusta saavia yhdistyksiä
2014	69	364	4651	x	5084	8
2015	195	1159	12870	x	14224	18
2016	642	2429	32974	x	36045	25
2017	556	3096	40072	x	43724	29
2018	698	4183	43452	8740	57073	31

* yksittäisten henkilöiden määrä (tieto kerätty yhdistyksiltä vuosikyselyllä)

** kävijämäärä (tieto kerätty yhdistyksiltä vuosikyselyllä)

Taulukko 4. Liiton paikallisyhdistysten toteuttaman OmaisOiva-toiminnan osallistujamäärät ja kehitys vuosina 2014-2018.

Tuloksena OmaisOivan parantunut näkyvyys ja omaishoitajille lisää toimintaa

OmaisOiva-toimintaa toteuttavien yhdistyksien palautteiden perusteella liitto on toiminnallaan saattanut yhdistyksiä yhteen ja edistänyt OmaisOiva-toiminnan kehittymistä. Liiton tuki ja yhteiset tilaisuudet ovat auttaneet yhdistyksiä toiminnan kehittämisessä ja työssä jaksamisessa. Erilaiset työkalut, yhteinen koordinoitu arviointi ja seuranta sekä materiaalit ovat tukeneet ja helpottaneet OmaisOiva-toiminnan toteuttamista. OmaisOivan valtakunnallinen näkyvyys on parantunut, mikä lisää alueellisesti yhdistyksien tunnettavuutta ja arvostusta.

Omaishoitajien näkökulmasta OmaisOivan toimintamuodoista saatavaa tukea on tarjolla yhä useammalla alueella. OmaisOiva-toiminnan toteuttajien osaaminen on lisääntynyt ja hyvien käytäntöjen leviämisen myötä se on tuonut omaishoitajille osallistumisen mahdollisuuksia laadukkaampaan ja monipuolisempaan toimintaan. Toimintaan osallistuneet omaishoitajat ovat kokeneet saaneensa tarpeellista tietoa omaishoitajuuden tueksi, voimavarat ovat lisääntyneet ja into kasvanut huolehtia omasta hyvinvoinnista.

Resurssit

Liiton OmaisOiva-toiminnassa työskenteli 3,5 työntekijää (koordinaattori, 2 koulutus suunnittelijaa ja vapaaehtoistoiminnan vastaava 50 %) sekä kehittämispäällikkö. OmaisOiva toiminnan kulut katettiin STEA:n kohdennetulla avustuksella. Lisäksi OmaisOiva-toimintaan saatiin oman toiminnan tuottoja tapahtumien osallistumismaksuista, jotka käytetään tapahtumakuluihin.

Lomilta voimavaroja ja virkistystä omaishoitajille

Erytistilanteessa olevien omaishoitajien tukemisen tavoitteena on

- järjestää lomiam ja seminaareja, jotka tarjoavat kohdennettua vertaistukea ja tietoa omaishoitajille
- järjestää koulutusta näitä omaishoitajien erityisryhmiä kohtaaville vapaaehtoisille ja ammattilaisille.

Erytistilanteissa oleville omaishoitajille järjestettiin yhteensä 27 lomaa eri puolilla Suomea, joilla oli mukana liiton kouluttama lomaohjaaja. Suunnitellun 25 loman lisäksi järjestettiin kaksi lisälomaa. Lomat järjestettiin yhteistyönä Maaseudun Terveys- ja Lomahuollon (MTLH) kanssa.

Lomille haki 1484 henkilöä ja niille osallistui yhteensä 540 henkilöä. MTLH valitsi osallistujat lomille.

Omaishoitajalomat ja osallistujamäärät vuonna 2018		
Lomatyyppi	Lomien määrä	Osallistujamäärä
Omaishoitajaloma	8	160
Katse huomiseen loma, omainen kuollut	2	40
Katse huomiseen loma, omainen siirtynyt kodin ulkopuoliseen hoivaan	2	40
Pariloma	11 + 2 lisälomaa	260
Lapsiperheloma	2	40
Yhteensä	27	540

Taulukko 5. Omaishoitajalomat ja osallistujamäärät vuonna 2018.

Lomien kohderyhmät ja teemat suunniteltiin liitossa. Lomien ohjelma koostui lomakohteen ohjelmasta, vapaa-ajan ohjelmasta sekä lomaohjaajien toteuttamasta omaishoittoon liittyvästä ohjelmasta. Katse huomiseen -lomille oli edellisten vuosien tapaan enemmän hakijoita ryhmiin, jotka on tarkoitettu omaishoitajille, joiden hoidettava läheinen on kuollut. Vuonna 2018 järjestettiin ensimmäistä kertaa omaishoitajaloma, jonka kaikki osallistujat olivat työikäisiä. Toimintasuunnitelmassa ollut minilomatoiminta ei toteutunut, sillä tiedottamisaika oli lyhyt ja hakijoita oli vähän.

Lomista ilmoitettiin Lomaoppaassa, Lähellä-lehdessä, tiedotteissa, Omaishoitajaliiton nettisivulla ja Facebookissa. Facebook osoittautui hyväksi tiedotuskanavaksi erityisesti silloin, kun loman hakuaikaa jatkettiin.

Vuoden 2019 Lomaopas julkaistiin aikaisempia vuosia aiemmin, jotta vuoden ensimmäisille lomille olisi enemmän hakuaikaa. Opas lähetettiin Lähellä-lehden 4/2018 välissä. Oppaan painos oli 16 000 kappaletta.

Osallistujat olivat lomiin tyytyväisiä

Lomille osallistuneista omaishoitajista 92 % oli tyytyväisiä lomaan ja lomapaikkaan (palautekyselyyn vastanneet omaishoitajat, n=335). Noin 88 % sai palautteiden mukaan lomalta lisää voimavaroja ja lähes 80 % vastaajista sai rohkeutta hakea apua ja tukea sekä lisää tietoa ja taitoja, jotka auttavat omaishoitajana tai tilanteessani, jossa omaishoito on päättynyt. Lomille osallistuneista hoidettavista 90 % oli tyytyväisiä lomaansa (palautteeseen vastanneet omaishoidettavat n=108).

Toimintavuonna toteutettiin seurantakysely vuoden 2017 aikana omaishoitajien tuetuille lomille osallistuneille yhteistyössä MTLH:n kanssa. Seurantakyselyn tuloksista raportoidaan keväällä 2019.

Koulutusta lomaohjaajille ja sidosryhmille seminaareja

Aktiivisia lomaohjaajia oli vuonna 2018 noin 20. Lomaohjaajat ohjasivat yhdestä kolmeen lomaa vuodessa. Kolme ohjaajaa oli tauolla. Toiminnassa mukana oleville lomaohjaajille järjestettiin kaksi koulutuspäivää. Lomaohjaajia osallistui myös liiton muihin koulutuksiin kuten vapaaehtoispäivään ja ryhmänohjaajien teemapäivään.

Uusien lomaohjaajien koulutukseen osallistui 10 henkilöä, joista 6 tulee lähivuosina mukaan lomaohjaajatoimintaan. Osallistujat arvioivat koulutuksen hyödylliseksi. Lomaohjaajakoulutus järjestetään joka toinen vuosi.

Lomaohjaajille järjestetyt koulutukset ja osallistujamäärät vuonna 2018			
Ajankohta	Paikkakunta	Tilaisuus	Osallistujamäärä
7.2.	Helsinki	Elämä on tarina, jonka sinä käsikirjoitat - teemakoulutus lomaohjaajille	11
8.10.	Joensuu	Lomaohjaajapäivä	9
17.–18.10.	Tampere	Lomaohjaajakoulutus	10

Taulukko 6. Lomaohjaajille järjestetyt koulutukset ja osallistujamäärät vuonna 2018.

Lomaohjaajien käytössä olevaa lomaohjaajaverkkoa Optimassa ja siellä olevia materiaaleja kehitettiin ja päivitettiin. Lomaohjaajaverkkoon tuotettiin lomaohjaajan kehittämä Miten jaksan - kuinka voin -materiaali, jonka avulla omaishoitaja voi pohtia omaishoitajuuttaan.

Omaishoitajien lomatoiminta järjesti valtakunnallisia Näe, huomaa, kuule -seminaareja yhteistyössä aluetyön kanssa.

Resurssit

Eriyistilanteessa olevien omaishoitajien tukitoiminnasta vastasi koulutussuunnittelija yhdessä kehittämispäällikön kanssa. Lomatoiminnan kulut, lähinnä koulutussuunnittelijan henkilöstökulut, ja lomaohjaajatoiminnan kulut, koulutus ja osallistuminen lomille, katettiin kohdennetulla STEAn avustuksella. MTLH vastasi lomien ohjelma- ja täysihoitokuluista.

Jangsterit-hanke nuorten hoivaajien asialla

Jangsterit – nuoret hoivaajat meillä ja muualla -hankkeen (2016-2019) tavoitteena on

- kansainvälisten kokemusten ja yhteistyön pohjalta tunnistaa perheissään hoivavastuita omaavien alle 18-vuotiaiden ryhmä Suomessa
- tehdä alustavaa selvitystä hoivavastuita omaavien alle 18-vuotiaiden tarpeista ja tavoittaa heitä
- aloittaa tukitoiminnan kehittäminen heille.

Hankkeen kolmannen toimintavuoden painopisteet olivat tietoisuuden levittämisessä, tiedon keräämisessä ja sidosryhmäyhteistyössä.

Jangsterit satsasi monimuotoiseen tiedon jakamiseen

Nuorista hoivaajista tiedotettiin sosiaalisen median kanavilla. Yhteistyössä viestintäammattilaisten kanssa tehtiin infograafeja ja julkaisuja aihetunnisteilla #jangsterit ja #nuorethoivaajat. Instagramissa oli 27 julkaisua, niissä seuraajia 136 ja tykkäyksiä 450. Julkaisujen sisällöt liittyivät asiasta tiedottamiseen, tunnistamiseen, kokemusasiantuntijoiden tarinoihin ja kansainvälisiin tutkimustuloksiin.

Opettajille suunnattiin OPE-tiedotuskampanja Instagramissa ja Twitterissä, jossa julkaistiin seitsemän infograafia nuorten hoivaajien tunnistamiseksi kouluissa. Tätä koskien saatiin Twitteriin 64 seuraajaa, 55 twiittausta tai uudelleentwiittausta.

Lisäksi Facebookissa toimi vertaistukea ja tietoa tarjoava suljettu Jangsterit-ryhmä entisille tai nykyisille 13-30-vuotiaille nuorille hoivaajille. Jäseniä ryhmässä oli 21.

Nuoret hoivaajat -teemasta uutisoitiin lisäksi Ylen Akuutti-ohjelmassa tv:ssä 14.2. (5 lähetyk kertaa) sekä Yle Arenassa. Kirkko ja kaupunki -lehdessä oli aiheesta artikkeli 16.8.

Omaishoitajaliiton Jangsterit ja Kuppi Nurin -hankkeet tiedottivat yhdessä toiminnastaan tiedotteessa (28.3., 16.11.) liiton paikallisyhdistyksille. Lisäksi hankeutisia kerrottiin yhdistys- ja Omaishoitotiedotteissa sekä valtakunnallisen omaishoitajien viikon seurakunnille suunnatussa Näe, huomaa, kuule -materiaalissa.

Toimintasuunnitelmassa olleen messuosallistumisen sijaan valittiin asian vieminen tutkijoiden ulottuville em. Perhe- ja nuoruudentutkimukseen liittyvillä päivillä. Kumpaankin tieteelliseen tapahtumaan pääsy edellytti hyväksytyä abstraktin tekemistä.

Jangsterit-teemasta pidetyt alustukset vuonna 2018			
Ajankohta	Paikkakunta	Tilaisuus	Osallistujamäärä
10.4.	Joensuu	AlueAvain-koulutus	24
19.4.	Tampere	Perhetutkimuksen päivät	
1.11.	Espoo	Kasvatuksen ja rippikoulutyön arena	25
5.11.	Helsinki	Youth Studies Conference / Nuorisotutkimuksen päivät	
13.11.	Lahti	Huoli puheeksi -seminaari, Päijät-Hämeen omaishoitajat	70
27.11.	Helsinki	Moninainen omaishoito -tapahtuma, Pääkaupunkiseudun omaishoitajat	69
11.12.	Tampere	AlueAvain-koulutus	9

Taulukko 7. Jangsterit-teemasta pidetyt alustukset vuonna 2018.

Jangsterit-esityksestä ja kirjanmerkistä otettiin päivitettyin tiedoin uudet painokset.

Nuoret hoivaajat -asiantuntijaverkosto kokoaa alan toimijat yhteen

Jangsterit- hanke koordinoi Nuoret hoivaajat -asiantuntijaverkoston toimintaa, johon osallistuivat seuraavat hankkeet tai järjestöt:

- Unga anhöriga verksamhet, Folkhälsans Förbund rf
- ALISA-projekti, Joensuun seudun omaishoitajat ry
- Työkäistöiminta, Muistiliitto ry
- Erytinen sisaruus -projekti, Norio-keskus, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry, Tatu ry, Sylva ry
- Mielellön mahdollisuus -projekti, FinFami ry

Verkosto kokoontui neljä kertaa ja toimi tiedon jakamisen ja yhteisen vaikuttamistyön alustana. Verkoston jäsenet osallistuivat Nuoret hoivaajat -foorumien suunnitteluun ja toteutukseen. Kaikki jäsenet pitivät kyselyssä verkostoyhteistyötä tarpeellisena ja nuorten hoivaajien tunnistamista edistävänä. Yhteistyökutsuja toimitettiin kolmeen järjestöön (Ensi- ja turvakotien liitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, A-klinikkasäätiön Lasinen lapsuus -toiminta).

Rippikoulukyselyssä 17 % nuorista kertoi hoivavastuusta

Espoon seurakuntayhtymän kanssa yhteistyössä toteutettiin kysely espoolaisille rippikoululaisille ja isosille. Kyselyllä kerättiin tietoa espoolaisten rippikoululaisten hoivavastuiden yleisyydestä ja laadusta.

Kysely lähetettiin 2500 nuorelle, joista kyselyyn vastasi 720. Heistä 17 % (121) kertoi omasta hoivatilanteestaan. Kysely ja ilmiön tunnistamiseen liittyvät oheismateriaalit toimitettiin myös Alisa-projektin ja Folkhälsanin Unga anhöriga -toiminnan käyttöön, joiden on tarkoitus toistaa kysely omilla alueillaan.

Rippikoulukyselyn avulla tavoitettiin runsaasti nuoria vastaajia, joiden joukosta löytyi myös hoivatilanteessa olevia nuoria. Otos oli pääosin riittävä ja tulokset luotettavia. Kyselyn avulla saatiin ensimmäiset Suomesta kerätyt tiedot nuorten hoivaajien määrästä ja hoivatilanteesta. Siten kyseisen ryhmän olemassaolo myös meillä sai vahvistusta.

Lisäksi Nuoret hoivaajat -verkoston jäsenten omilla alueillaan vuodeksi 2019 suunnittelemat kyselyt lisäävät merkittävästi hoivaajien määrään ja hoivatilanteisiin liittyvää tietoa.

Suomeen kansainvälistä tutkimustietoa nuorista hoivaajista

Kansainvälistä tutkimusnäyttöä nuorista hoivaajista esiteltiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle asian saamiseksi mukaan valtakunnalliseen Kouluterveyskyselyyn. Kysymys saatiinkin sisällytettyä vuoden 2019 kyselyyn (peruskoulun luokat 4.-5., 8.-9., 1.-2. lukioiden ja ammatillisissa oppilaitoksissa). Nuoria hoivaajia koskeva indikaattori on tulossa mukaan THL:n julkiseen tulospalveluun. Hankkeen keskeisen tavoitteen eli kohderyhmän tunnistamisen kannalta kysymyksen saaminen Kouluterveyskyselyyn oli merkittävää.

4.12. järjestettiin Helsingissä Nuoret hoivaajat -foorumi, jossa pääpuhujana oli teeman kansainvälisesti tunnetuin tutkija, professori Saul Becker Sussexin yliopistosta. Kokemusasiantuntijan puheenvuoroina kuultiin Eurocarersin Young Carers -työryhmään kuuluvien ruotsalaisen ja tanskalaisen nuoren hoivaajan puheenvuorot. Nuoret hoivaajat -verkoston jäsenet kertoivat yhteisesti nuorten hoivaajien tunnistamisen ja tuen tarpeista sekä tukitoimista. Osallistujia Foorumissa oli 43.

Koordinaattori osallistui lokakuussa Edinburghissa järjestettyyn Carers Parliament -tapahtumaan, jossa painopisteenä olivat nuoret hoivaajat. Matkaohjelmaan kuului lisäksi vierailu Edinburgh Young Carers Centerissä.

Skotlannissa nuoret hoivaajat tunnustetaan yleisesti ja erityisesti koulujen merkitys heidän tavoittamisessaan on suuri.

Lisäksi osallistuttiin FinFami Uusimaa ry:n koordinoimaan Lapsuuden ja nuoruuden avaimet -yhteistyöhön, jonka tarkoituksena on tuottaa sähköinen Nuoruuden edunvalvonta -opas vuoden 2019 aikana.

Yhteistyötä tehtiin myös Joensuun seudun omaishoitajat ry:n ALISA-hankkeen sekä Järviseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:n kanssa aiesopimusten mukaisesti.

Hankkeen tukiryhmä kokoontui kolme kertaa.

Resurssit

Hankkeesta vastasi koordinaattori. Hankkeen kulut katettiin STEAn kohdennetulla avustuksella.

Kuppi nurin -hanke tukee omaishoitoperheitä, joissa päihteet ovat osa arkea

Kuppi nurin -hankkeen (2017-2020) tavoitteena on, että

- päihdeongelmat tunnustetaan ja tunnistetaan omaishoitoperheissä
- perheet saavat tarpeisiinsa vastaavaa tukea.

Kohderyhminä ovat omaishoitoperheet, joissa on päihteiden käyttöön liittyviä haasteita, sekä omaishoitoperheitä kohtaavat yhdistystoimijat ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset.

Hankkeen toisen toimintavuoden painopisteitä olivat tiedon levittäminen, omaishoitoperheitä kohtaavien toimijoiden osaamisen vahvistaminen sekä kokemusasiantuntijaryhmien toiminnan käynnistäminen. Lisäksi aloitettiin järjestölähtöisten tukimuotojen kehittäminen päihdeongelman kanssa eläville omaishoitoperheille. Tukimuotoja pilotoidaan vuonna 2019.

Kuppi nurin -hankkeen seminaarit ja infotilaisuudet vuonna 2018			
Ajankohta	Paikkakunta	Tilaisuus	Osallistujamäärä
16.1.	Helsinki	Omaishoito ja päihteet -seminaari	102
17.5.	Raahe	Omaishoito ja päihteet -seminaari	95
24.5.	Helsinki	Infotilaisuus ammattilaisille, Valtakunnallinen muistikoordinaattoriverkosto	58
19.9.	Oulu	Mikä on sopivasti ja mikä liikaa? -infotilaisuus alkoholinkäytöstä omaishoitajille	10
29.10.	Muhos	Infotilaisuus ammattilaisille ja yhdistystoimijoille.	10
29.10.	Muhos	Mikä on sopivasti ja mikä liikaa? -infotilaisuus alkoholinkäytöstä omaishoitajille	10
27.11.	Tampere	Mikä on sopivasti ja mikä liikaa? -infotilaisuus alkoholinkäytöstä omaishoitajille	4

Taulukko 8. Kuppi nurin -hankkeen seminaarit ja infotilaisuudet vuonna 2018.

Taulukossa 8 listataan Kuppi Nurin -hankkeen seminaarit ja infotilaisuudet sekä osallistujamäärät vuonna 2018. Lisäksi hankkeen teemat olivat esillä kuudessa AlueAvain-koulutustilaisuudessa ja yhdessä Teematurinassa. Näissä osallistujia oli yhteensä 121. Hanketyöntekijät luennoivat kahdessa muiden tahojen järjestämässä seminaarissa.

Toimintavuoden aikana hanke osallistui viiteen messutapahtumaan: Omaishoitomessut Kankaanpäässä, Selvästi Seniorina -tapahtuma Mikkelissä, Hyvä Ikä -messut Helsingissä, Aivoterveysmessut Helsingissä, Päihde- ja mielenterveysmessut Tampereella sekä Tampereen ammattikorkeakoulun Järjestöpäivät Tampereella. Omaishoitomessuilla ja Hyvä Ikä -messuilla hankkeella oli myös tietoisuuskampanioita, joissa kuulijoita oli yhteensä noin 150.

Muu tiedon levittäminen

- Kirjoitettiin vuonna 2017 toteutetun kartoituksen tuloksista raportti: Päihteiden käyttö ja päihdeongelmat omaishoitoperheissä. Kuppi nurin -hankkeen tekemän kartoituksen tuloksia.
- Julkaistiin Päihteet omaishoitoperheissä -tietopaketti liiton nettisivuilla.
- Laadittiin kolme lehdistötiedotetta.
- Julkaistiin hankkeesta ja sen aiheista artikkeleja sanomalehdissä, ammattilehdissä sekä Lähellä-lehdessä ja paikallisyhdistysten lehdissä/tiedotteissa. Kirjoituksia oli yhteensä 12. Lisäksi kirjoitettiin kolme blogikirjoitusta.
- Hanke oli esillä kahdessa paikallisradiossa.
- Lähetettiin kaksi hanketiedotetta paikallisyhdistyksille yhteistyössä Jangsterit-hankkeen kanssa.
- Tehtiin hankkeelle uusi esite sekä postikortti.

- Avattiin Twitter-tili @kuppinurin ja lisättiin viestintää sosiaalisessa mediassa.
- Levitettiin tietoa hankkeesta ja sen aiheista yhteistyötapaamisissa ja -verkostoissa. Hanke on mukana pääkaupunkiseudun omaishoidon alueellisessa verkostossa ja Raahen kotihoidon päihdetyöryhmässä.

Kokemusasiantuntijaryhmien toiminta käynnistyi

Kokemusasiantuntijoiksi rekrytoitiin omaishoitajia, joilla on kokemusta joko omakohtaisesta tai hoidettavan läheisen haitallisesta päihteiden käytöstä. Haastattelujen perusteella valittiin 12 omaishoitajaa ja perustettiin kokemusasiantuntijaryhmät Helsinkiin ja Tampereelle. Lisäksi Raahessa toimivaan päihdekuntoutujien omaisten ryhmään osallistujat toimivat hankkeen kokemusasiantuntijoina.

Kokemusasiantuntijat tuovat kokemukseen pohjautuvaa tietoa ja näkemyksiä hankkeen toimintaan. Toimintavuonna ryhmät kokoontuivat yhteensä kuusi kertaa. Vuoden lopussa Tampereella kokoontuneen kokemusasiantuntijaryhmän toiminta jouduttiin lopettamaan osallistujien poisjääntien ja muuttuneiden tilanteiden takia.

Hanke lisäsi tietoutta ja puhetta päihteistä

Toimintavuonna kerätyn palautteen mukaan hankkeen toiminta koetaan tarpeelliseksi ja ajankohtaiseksi. Hanke on nostanut esiin vaietun aiheen, ja tietous päihteiden käytöstä ja päihdeongelmista omaishoitoperheissä on lisääntynyt. Omaishoitajat ovat saaneet hyödyllistä tietoa ja kokemuksen siitä, etteivät ole yksin ongelmansa kanssa. Omaishoitoperheitä kohtaavien ammattilaisten ja yhdistystoimijoiden rohkeus päihteiden käytön puheeksi ottamiseen on vahvistunut.

Toiminta toteutui pääosin suunnitelman mukaan, mutta kokemusasiantuntijaryhmä perustettiin Raahen sijaan Tampereelle. Lisäksi kokemusasiantuntijaryhmää ei käynnistetty Facebookissa, vaan Facebookiin perustettiin vertaisryhmä, joka käynnistyi helmikuussa 2019.

Resurssit

Hankkeessa työskenteli koordinaattori (100 %) ja suunnittelija (100 %, 5.2.2018 alkaen). Kehittämispäällikkö oli osittain mukana hankkeen toteuttamisessa. Hankkeen kulut katettiin STEAn projektivastuksella.

Suomen omaishoidon verkosto kokoaa yhteen omaishoidon toimijat

Suomen omaishoidon verkosto on omaishoidon kehittämisestä kiinnostuneiden valtakunnallisten järjestöjen, säätiöiden ja tutkimuslaitosten avoin yhteistyöverkosto. Verkosto kasvoi vuonna 2018 kolmella uudella jäsenellä. Aivovammaliitto ry ja Lasten omaishoitajat ry liittyivät jäseniksi keväällä ja Vammaisperheyhdistys Jaatinen ry syksyllä. Verkostossa oli vuoden lopussa 19 valtakunnallista jäsenjärjestöä.

Suomen omaishoidon verkoston tavoitteena on

- yhteistyötä vahvistamalla vaikuttaa eri tavoin omaishoidon kehittämiseksi ja omaishoitoperheiden aseman parantamiseksi

Uudet toimintaperiaatteet tuovat joustavuutta toimintaan

Verkoston jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajat tapasivat helmikuussa. Tapaamisessa keskusteltiin STEAn tuloksellisuus- ja vaikuttavuusselvityksen palautteesta ja toiminnan muutostarpeista. Yhteisen näkemyksen pohjalta päädyttiin mm. uudistamaan verkoston toimintaperiaatteet.

Verkosto piti kaksi kokousta: 20.3. ja 17.10. Kevään kokouksessa oli edustus 14 jäsenjärjestöstä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja hyväksyttiin uudet jäsenet. Lisäksi kokouksessa uusittiin verkoston säännöt. Uudet toimintaperiaatteet mahdollistavat joustavamman toiminnan. Syksyn kokouksessa oli edustus 17 jäsenjärjestöstä. Kokouksessa valittiin verkostolle uusi puheenjohtaja ja työvaliokunta sekä käsiteltiin vuoden 2019 toimintasuunnitelma ja talousarvio.

Työvaliokunta piti kokouksen 26.2., 7.6., 14.8. ja 10.12. Kokousmuistiot välitettiin alueellisille ja valtakunnallisille yhteyshenkilöille.

Verkosto viesti monikanavaisesti eri sidosryhmille

Verkostolle perustettiin maaliskuussa Twitter-tili, jolla oli joulukuussa 188 seuraajaa. Monet kasvot -kampanjan tarinoiden ja verkoston jäsenjärjestöjen esittelyt näkyivät 10 viikon ajan keväällä sosiaalisessa mediassa. Kampanjatarinat toistettiin omaishoitajien valtakunnallisella viikolla marraskuussa. Verkoston julkaisuilla oli keskimäärin 200-300 näyttökertaa päivässä.

Verkoston nettisivuja päivitettiin ja sivuille lisättiin Materiaalit- ja Ajankohtaista-osiot. Alueellisten työryhmien esittelytietoja päivitetään sivuille edelleen. Verkoston esite päivitettiin kesällä. Sitä jaettiin jäsenjärjestöjen ja alueellisille työryhmien käyttöön. Esitettä jaettiin myös verkoston ja Omaishoitajaliiton tapahtumissa.

Verkostotiedotteessa kerrottiin ajankohtaista asiaa verkoston toiminnasta. Tiedote lähetettiin alueellisille ja valtakunnallisille yhteyshenkilöille helmi-, huhti- ja syyskuussa. Tiedotteet löytyvät myös verkoston nettisivuilta. Lisäksi jäsenjärjestöille tarjottiin mahdollisuutta blogitekstien kirjoittamiseen verkoston kanavissa.

Lisäksi välitettiin eteenpäin jäsenjärjestöjen tiedotteita sähköpostilla ja sosiaalisessa mediassa. Verkoston asiaa kerrottiin myös Omaishoitajaliiton sähköisessä Omaishoitotiedotteessa, joka lähetetään omaishoitajien parissa työskenteleville ammattilaisille. Postituslistalla on mm. kuntien, seurakuntien ja järjestöjen työntekijöitä, yhteensä noin 1 800 henkilöä. Tiedote lähetetään neljä kertaa vuodessa.

Verkoston koordinaattori osallistui omaishoidon maakuntapäiviin Hämeenlinnassa 13.3. ja Ylivieskassa 19.9. Verkostoa esiteltiin myös Omaishoitajaliiton AlueAvain-koulutuksissa, jotka on tarkoitettu Omaishoitajaliiton paikallisyhdistysten toimijoille ja verkoston jäsenjärjestöjen paikallisille toimijoille.

STEA kylässä -tilaisuus järjestettiin 30.5. Tilaisuudessa oli läsnä 12 jäsenjärjestön edustajat, jotka keskustelivat rahoittajan kanssa järjestöjen tulevaisuudesta ja niiden roolista uudistuvalla sote-kentällä.

Verkoston edustaja Jonna Skand osallistui Eurocarers-järjestön vuosikokoukseen Brysselissä 26.6. Vuosikokouksessa kerrottiin verkoston toiminnasta ja Monet kasvot -kampanjasta. Eurocarers-järjestön uutiskirjeitä (3 kpl) välitettiin eteenpäin verkoston yhteyshenkilöille.

Verkoston viestintävastaaville järjestettiin työskentelytapaaminen 30.8. Tilaisuudessa oli läsnä viestintäammattilaisia yhdeksästä jäsenjärjestöstä. Tapaamisessa pohdittiin verkoston vaikuttamistyön ydinviestejä sekä viestinnän keinoja ja kanavia. Palautteen mukaan tärkeintä oli ajatusten vaihtaminen ja verkoston yhteisen viestin selkeyttäminen. Työpajojen tuloksia hyödynnettiin omaishoitajien valtakunnallisen viikon some-viestinnässä marraskuussa.

Verkoston järjestämään Yhdessä omaishoidon äärellä – Omaishoitajan hyvinvointi -seminaariin 17.10. osallistui 66 henkilöä. Palautteiden mukaan tilaisuus oli hyödyllinen, puheenvuorot mielenkiintoisia ja järjestelyt onnistuneet.

Neljästoista alueellinen työryhmä perustettiin Keski-Uudellemaalle

Yksi uusi alueellinen työryhmä perustettiin syyskuussa Keski-Uudellemaalle. Suomenkielisiä alueellisia työryhmiä oli vuoden lopussa 13. Lisäksi Folkhälsan koordinoi kolmea ruotsinkielistä ryhmää. Alueellisten työryhmien tueksi tehtiin ns. toiminnan vuosikello ja työkalupakki, jossa on keinoja ja kanavia yhteistyöhön.

Paikallisella tasolla verkostoryhmät järjestivät esimerkiksi koulutustilaisuuksia, messuja ja tapaamisia päättäjien kanssa. Verkostoryhmät toteuttivat myös omaishoitajille virkistyspäiviä ja vertaistoimintaa, tutustumisretkiä, luentoja ja seminaareja. Lisäksi Omaishoidon maakuntapäivillä oli mukana vaihtelevasti alueellisten työryhmien jäseniä esittelemässä toimintaansa.

Arvioinnin perusteella toimintaa suunnataan vaikuttamistyöhön

Verkoston työvaliokunnalle, alueellisille ja valtakunnallisille yhteyshenkilöille sekä jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajille tehtiin palautekysely verkoston toiminnasta keväällä. Palaute oli pääosin positiivista ja verkoston toiminta koettiin tarpeelliseksi. Toiminnan kehittämiseksi ehdotettiin mm. aktiivista yhteydenpitoa alueellisiin työryhmiin ja vahvempaa yhteistä vaikuttamistyötä. Nämä ovat toiminnan painopisteitä vuonna 2019.

Syksylle suunniteltua palautekyselyä ei toteutettu, koska marraskuussa järjestettiin iltakoulu jäsenjärjestöjen yhteyshenkilöille ja toiminnanjohtajille. Iltakoulussa oli paikalla yhdeksän jäsenjärjestön edustus. Iltakoulussa keskusteltiin verkoston strategiasta ja tulevasta toiminnasta.

Tapahtumista, kuten seminaarista ja viestijätapaamisesta, kerättiin palautetta. Palautteet käsiteltiin työvaliokunnassa, joka seurasi toimintasuunnitelman toteutumista. Lisäksi jäsenjärjestöt arvioivat verkoston toimintaa verkostokokouksessa lokakuussa. Verkostokokouksen yhteisessä keskustelussa todettiin, että verkosto kehittyi. Erityisesti viestintään on panostettu ja saatu myös some-näkyvyyttä.

Resurssit

Omaishoitajaliitto koordinoi Suomen omaishoidon verkostoa ja vastaa sen hallinnosta. Verkoston koordinaattorin siirryttyä toisiin tehtäviin liiton sisällä verkostoon rekrytoitiin toimintavuonna osa-aikainen suunnittelija (50 %), joka aloitti työnsä helmikuussa.

Liitteet

Liite 1 Luottamushenkilöt, työryhmät ja henkilökunta vuonna 2018

Omaishoitajaliiton hallituksen jäsenet

Anneli Kiljunen, kansanedustaja, puheenjohtaja
Meeri Rinta-Jouppi, ympäristöterveydenhuollon johtaja, varapuheenjohtaja
Seija Paatero, terveydenhuoltoneuvos, varapuheenjohtaja

JÄSENET

Seija Hyvärinen, SHJ, TH
Raija Kontiosalo, SHO, KM
Marja-Leena Lehtinen, sosiaalineuvos
Yrjö Mattila, OTL, VTT
Tuula Poikonen, vammaistyön johtaja (eläkkeellä)
Sari Riskumäki, omaishoitaja
Ritva Särkkä, TM
Tarja Välimäki, TtT

Sari-Minna Tervonen, toiminnanjohtaja, KM, esittelijä 1.6.2018 alkaen
Merja Kaivolainen, vt. toiminnanjohtaja, kehittämispäällikkö 1.4.-31.5.2018
Marja Tuomi, toiminnanjohtaja, YTT, esittelijä 21.3.2018 saakka
Tiina Lehtinen, talouspäällikkö, sihteeri

Omaishoitajaliiton toimikunnat ja työryhmät

PUHEENJOHTAJISTO

Anneli Kiljunen, pj.
Meeri Rinta-Jouppi, varapj.
Seija Paatero, varapj.
Yrjö Mattila, asiantuntijajäsen
Tuula Poikonen, asiantuntijajäsen
Puheenjohtajisto muodostaa työvaliokunnan, jonka sihteerinä toimii toiminnanjohtaja Marja Tuomi 21.3. saakka ja Sari-Minna Tervonen 1.6. alkaen.

SISÄISET TARKASTAJAT

Tuula Poikonen
Ritva Särkkä

STRATEGIATYÖRYHMÄ

Seija Hyvärinen, pj.
Seija Paatero
Seija Ollanketo (varalla Kirsi Hokkila), Joensuun seudun omaishoitajat ry
Tarja Tapanainen, Kauhajoenseudun omaishoitajat ry
Pia Järnstedt
Merja Kaivolainen 31.8. saakka, Kaisa Parviainen 1.9. alkaen
Matilda Linnavirta
Marja Tuomi 21.3. saakka ja Sari-Minna Tervonen 1.6. alkaen

LÄHELLÄ-LEHDEN TOIMITUSNEUVOSTO

Tarja Välimäki, pj.
Juha Viitanen, siht. 23.3. saakka
Jennamaria Lehtola, siht. 1.4.-30.10.
Antti Hyvärinen, siht. 1.11. alkaen
Tiina Kokko, vastaava toimittaja
Marja Tuomi, päätoimittaja 21.3. saakka
Sari-Minna Tervonen, päätoimittaja 1.6. alkaen
Tuija Kotiranta, Omaisena edelleen ry
Ari Liimatainen, Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry
Eero-Veikko Niemi, Tampereen Seudun Omaishoitajat ry
Kaisa Parviainen 1.10. alkaen

OMASOIVA-TUKIRYHMÄ

Merja Kaivolainen, pj. 31.8. saakka
Kaisa Parviainen, siht. 31.8 asti, pj. 1.9. alkaen
Raija Kontiosalo
Merja Purhonen
Juha Timoskainen
Matilda Linnavirta, siht. 1.9. alkaen
Taina Alanen, Tampereen Seudun Omaishoitajat ry
Minna Heikkilä, Hyvinkään Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry
Maarit Väisänen, Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry
Maija-Liisa Pulkkinen, Keski-Pohjanmaan Omaishoitajat ry
Lea Lindqvist, Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry
Krista Pajala, Muistiliitto ry
Markku Vellas, Kehitysvammaisten Palvelusäätiö

JANGSTERIT – NUORET HOIVAAJAT MEILLÄ JA MUUALLA -HANKKEEN OHJAUSRYHMÄ

Merja Purhonen, pj.
Malla Heino, siht.
Ritva Särkkä

KUPPI NURIN -HANKKEEN OHJAUSRYHMÄ

Merja Kaivolainen, pj. 31.8. saakka
Kaisa Parviainen pj. 1.9. alkaen
Elina Koponen
Christa Ahonen, siht.
Seija Hyvärinen
Tarja Välimäki
Sari Erkkilä, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer
Antti Hytti, EHYT ry, 24.5. saakka
Soili Hyvärinen, Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry
Niina Lukinmaa, Raahen Psykye ry
Pirjo Ravantti, Idän päihdepoliklinikka, Helsingin kaupunki
Marja Ruotsalainen, Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry
Tuula Savolainen, kokemusasiantuntija, 18.10. alkaen
Janne Takala, Lasinen lapsuus -toiminta, A-klinikkasäätiö
Tuomas Tenkanen, EHYT ry, 29.8. alkaen
Antti Tornberg, Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä

SUOMEN OMAISHOIDON VERKOSTO

Liiton edustajat verkostossa:

Jennamaria Lehtola, siht.

Sari Riskumäki, liiton edustaja

Merja Purhonen, liiton varaedustaja

Verkostoon kuului vuoden 2018 alussa 16 valtakunnallista järjestöä ja vuoden lopussa 19 valtakunnallista järjestöä.

Verkoston työvaliokunta:

Sisko Aalto, SPR, pj

Riika Hagman –Kiuru, Finfami ry

Sari Riskumäki, Omaishoitajaliitto ry

Tuija Kotiranta, Omaisena edelleen ry

Hanna Mattila, Suomen parkinson-liitto ry

Jonna Skand, Folkhälsan

Henkilökunta

Ahonen Christa, suunnittelija 5.2. alkaen

Borg-Holopainen Sirpa-Sari, aluevastaava

Gehring Sandra, koulutussuunnittelija, perhevapaalla 31.8. saakka

Havela-Hiitola Sari, aluevastaava

Heino Malla, koordinaattori

Hyvärinen Antti, tiedottaja 1.11. alkaen

Häggqvist Kaisu, koulutussuunnittelija

Järnstedt Pia, aluekoordinaattori

Kaivolainen Merja, kehittämisspäällikkö 31.8. saakka, vt. toiminnanjohtaja 21.3.-31.5.

Kokko Tiina, viestintäpäällikkö

Koponen Elina, koordinaattori

Lehtinen Marjo, vapaaehtoistoiminnan vastaava 15.1. alkaen

Lehtinen Tiina, talouspäällikkö

Lehtola Jennamaria, verkostosuunnittelija 50 % 15.2.-31.12. ja tiedottaja 50 % 1.4.-31.12.

Linnavirta Matilda, koulutussuunnittelija

Mäkelä Matti, aluevastaava

Nurmi Anu, assistentti

Parviainen Kaisa, koulutussuunnittelija 31.10. saakka, vt. kehittämisspäällikkö 1.9.-31.10., kehittämisspäällikkö 1.11. alkaen

Purhonen Merja, järjestöpäällikkö

Tervonen Sari-Minna, toiminnanjohtaja 1.6. alkaen

Timoskainen Juha, koordinaattori

Tuomi Marja, toiminnanjohtaja 21.3. saakka

Viitanen Juha, tiedottaja 23.3. saakka

Väisänen Paula, assistentti

Liite 2 Omaishoitajaliiton paikallisyhdistysten henkilöjäsenmäärät 10.9.2018

	Nimi muuttunut 2018, nimi ennen	
Espoon ja Kauniaisten Omaishoitajat ja Läheiset ry		224
Etelä-Karjalan Omaishoitajat ry	Etelä-Karjalan Omaishoitajat ja Läheiset ry	408
Haapajärvi-Reisjärvi ja lähiseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		51
Hankasalmen Omaishoitajat ja Läheiset ry		43
Heinolan Seudun omaishoitajat ja läheiset ry		175
Hiiden Omaishoitajat ry	Hiiden seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry	303
Hyvinkään Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		85
Hämeenlinnan seudun omaishoitajat ry	Hämeenlinnan Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry	243
Inarin Omaishoitajat ja Läheiset ry		61
Isojoen Omaishoitajat ry		19
Itä-Uudenmaan Omaishoitajat ja Läheiset ry		65
Joensuunseudun Omaishoitajat ry	Joensuunseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry	284
Jokilaaksojen omaishoitajat ja läheiset ry		218
Juuan Omais ja Läheiset ry		55
Jämsän Seudun Omaishoitajat ry		94
Järviseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		141
Kaarinan seudun omaishoitajat ja läheiset ry		65
Kainuun Omaishoitajat ja Läheiset ry		185
Kankaanpään Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		62
Kauhajoenseudun omaishoitajat ry		119
Keski-Karjalan Omaishoitajat ry		78
Keskipisteen Omaishoitajat ry	Haapaveden-Siikalatvan Omaishoitajat ja Läheiset ry	141
Keski-Pohjanmaan Omaishoitajat ry	Perhonjokilaakson Omaishoitajat ja Läheiset ry	169
Keski-Suomen Omaishoitajat ry	Jyvässeudun Omaishoitajat ry	247
Keski-Uudenmaan Omaishoitajat ja Läheiset ry		178
Koillismaan Omaishoitajat ja Läheiset ry		140
Kokkolanseudun omaishoitajat ry	Kokkolanseudun omaishoitajat ja läheiset ry	319
Kuusiokuntien Omaishoitajat ja Läheiset ry		60
Kymenlaakson Omaishoitajat ja Läheiset ry		239
Lakeuden Omaishoitajat ry		244
Lasten omaishoitajat ry		76
Laukaan Omaishoitajat SAMARIA ry		61
Lieksan seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		97
Loimaan seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		238
Lounais-Hämeen Omaishoitajat ja Läheiset ry		68
Länsi-Pohjan Omaishoitajat ry	Länsi-Pohjan Omaishoitajat ja Läheiset ry	254
Länsi-Uudenmaan Omaishoitajat ja Läheiset ry		96
Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		323
Napapiirin Omaishoitajat ry		217
Nivalan Seudun Omaishoitajat ry		43
Omaisena edelleen ry		28
Oulujokilaakson omaishoitajat ry		58

Oulun seudun omaishoitajat ry		524
Parkanon seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		31
Pieksämäen Omaishoitajat ry		92
Pietarsaaren Omaishoitajat ja Läheiset ry		11
Pirkanmaan Omaishoitajat ry		448
Pohjois-Savon Omaishoitajat ry	Kuopion Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry	442
Pyhäjärven Omaishoitajat ja Läheiset ry		56
Päijät-Hämeen Omaishoitajat ry	Päijät-Hämeen Omaishoitajat ja Läheiset ry	431
Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		1 012
Raahen seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		140
Rantsilan omaishoitajien yhdistys ry		25
Rauman seudun Omaishoitajat ry		196
Riihimäen seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry		132
Ruoveden Omaishoitajat ja Läheiset ry		49
Salon Omaishoitajat ry		257
Satakunnan Omaishoitajat ry	Satakunnan Omaishoitajat ja Läheiset ry	314
Savonlinnan Seudun Omaishoitajat ry		77
Sodankylän omaishoitajat ry		
<i>(yhteydenotot Napapiirin Omaishoitajat ry)</i>		
Suur-Kouvolan Omaishoitajat ja Läheiset ry		123
Tampereen Seudun Omaishoitajat ry		388
Turun Seudun Omaishoitajat ry	Turun Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry	405
Uudenkaupungin Omaishoitajat ja Läheiset ry		43
Vaasan seudun omaishoitajat ry		188
Varkauden Seudun Omaishoitajat ry		171
Varpaisjärven ja Lähikuntien Omaishoitajat ja Läheiset ry		34
Ylikiimingin Omaishoitajat ry		67
Ylä-Karjalan Omaishoitajat ja Läheiset ry		45
Ääneseudun Omaishoitajat ry		108
Jäseniä yhteensä		12 083

Liite 3 Liiton talouden lukuja ja erittely STEA-avustuksista vuosina 2017 ja 2018

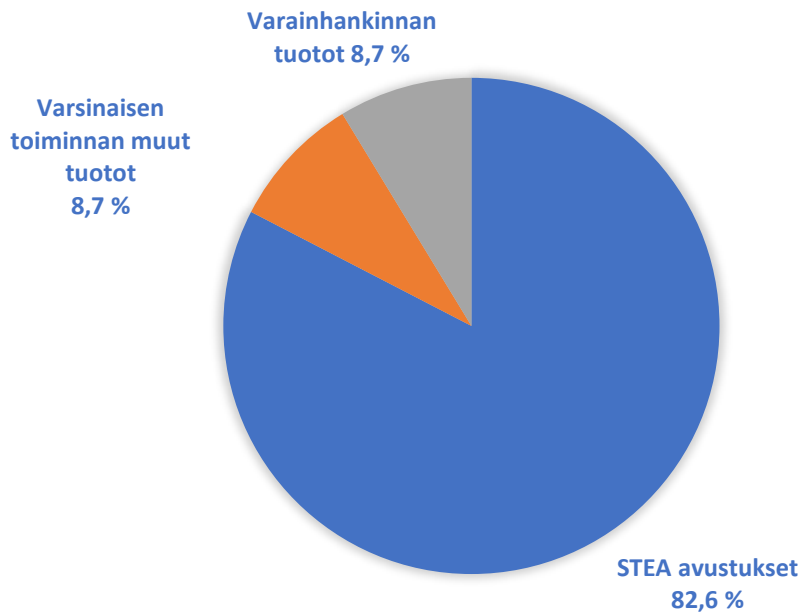
Tilinpäätös 2018

	2018	2017
STEA- avustukset	1 573 106,37	1 551 782,42
Siirtyvät STEA- avustukset	-75 635,17	-36 108,37
Varsinaisen toiminnan muut tuotot	158 404,73	159 861,98
Rahoitustoiminnan ja varainhankinnan tuotot	156 939,83	157 520,64
Kokonaistuotot	1 812 815,76	1 833 056,67
Kokonaiskulut	1 720 574,19	1 804 372,10
Toimintavuoden tulos	92 241,57	28 684,57

Myönnetyt STEA-avustukset

Avustukset	2018	2017
Ay1 Yleisavustus	802 000	795 000
Ak3 Omaishoidon erityistilanteiden tukeminen	100 000	100 000
Ak5 Suomen omaishoidon verkosto	35 000	45 000
Ak6 Paikallisyhdistysten tukeminen	70 000	70 000
Ak8 OmaisOiva - omaishoitoperheiden jaksamisen tukeminen	250 000	250 000
Ak1467 Jangsterit – nuoret hoivaajat	85 000	50 000
C2230 Kuppi nurin -hanke	174 000	100 000
STEA-avustukset yhteensä	1 516 000	1 410 000

RAHOITUKSEN JAKAUTUMINEN 2018

STEA-AVUSTUKSET 2018

